

Szerkesztőség:
Arad, Acsev-palota
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Válla
Bulev. Regele Ferdinand
(József főherceg-ut)

Sürgőnycim: Közlöny,
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadó:
151.
Megjelenik naponta re

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 840 Lej.
Fél évre ... .. 420 Lej.
Negyed évre ... .. 210 Lej.
Havonta ... .. 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Amagyar tekek.

Irta: Tornya G dr.

A népszövetségndepesek ügyében hozott hatást azzal a legmélyebb tisztokell fogadnunk, mely a világsó hatóságát méltán megil tartózkodni kell az át nedolt bírálatól annyival isb, mert a nemzetek szövets. utolsó és legfőbb fórum, horongatott kisebbségi hánkben, mint utolsó menedékr dalhantunk és minden kisi nemzetnek egyaránt rer fontos érdekét képezi, hogy legfőbb hatóság tekintélyén ik semmi csorba. Bőséges yes tapasztalatot szereztet nézve, hogy a nemzetek szre rend kívül nagy súlyt helkisebbségi egyezményben tott és a főhatalmak által ilt kisebbségi jogok beta s ha ez irányban az eddizstalatok nem hoztak teljíményt, ez nem a jóakarata ra, hanem arra vezetendő, hogy a nemzetek szövets. eljárás szabályai igen tőnek és a helyett, hogy a légi jog védelmét előmozdítak tekintetben az eljárási szre egyenest akadályát képkisebbségi jogok hatályosínénck.

E szük keretben is eljárási szabályok leglényebb lézagaiként említem, kikisebbségi jogi személyisincs elismerve, minek kőménye, hogy minden joga abban merül ki, hogy a nk szövetségének figyelmēbbségi szerződés valamdeikezésének megsértése, megsértésének veszélyévhasa. A panasz beadásán zomban a kisebbség, vagy lőjének semmi más joga ning ez a panaszjog is korlátan több alakali rendelkezéselek közüü legsúlyosabb az, még az alakilag szabályszerszok is csak akkor kerülha teljes 10 tagu tanács elé, h a hármas tanács, vagy anlamely tagja a panasz tárg: kívánja. Ha egyik tag sánja a hármas tanácsban az tárgyalását, ugy ezzel sz sorsa végleg el is varre és a panasszal a nemzetvetsége tovább nem is fogiat. E mellett a panasz táiakor a panaszolt állam szinghivandó, a tárgyalásban vesz és képviselőjének jelel legalább is feszélyezi es tagjait, mert a panaszryalása irántt óhaj nyilvánit: a hármas tanács tagjai azolt ál-

A pápa kedden délben fogadja az aradi zarándokcsapatot. — Törökország nem engedelmeskedik a Népszövetségnek. — Elhalasztották Fedák Sári válóperét. — Viviani, a szerelem halottja. — 50.000 leies adomány az aradi zsidó árváknak. — Az ellenzék vezérei királyi kihallgatáson. — Felmentés után újra a vádlottak padján. — Halálos gázolás.

lam neheztelését vonhatják magukra.

Az egész eljárásra ránehezedik az eljárási szabályok ama lézaga, hogy ha már magáévá is tette a hármas tanács a panaszt, tehát mikor annak komolysága már kétségtelen, még mindig nem biztosítja az eljárási szabály a panaszló kisebbségnek azt a lehetőségét, hogy a való tényállás felde-ritésében közreműködhessek s így különösen képviselőjük az iratokba be nem tekinthet, a panaszolt állam észrevételeit és más beadványait sem közlés, sem betekintés utján meg nem ismerheti, de még csak az ügynek teljes ülési tárgyalásakor sincs még csak felszólalási joga sem a panaszló kisebbségek képviselőjének, míg a panaszolt állam képviselője a tárgyaláson részt vesz és ellenfelének nincs más módja, mint a hallgatóság sorában nagyokat nyelhet, ha a panaszolt állam képviselőjének előadása esetleg nem fedi mindenben a valóságot.*

Megint bezártak egy kisebbségi iskolát

Százhuszezer lej iskolaadó a roskadozó állami iskola felépítésére.

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 21.) Messze földön mintaiskola hírében állott a rettegi református felekezeti elemi iskola. Erre a hírnévre méltán rászolgált, mert új épületében a kitünő tanítói kar kifogástalanul szolgálta a népnevelés ügyét. Ugyanebben a községben van egy állami iskola is, amelynek épülete összedülés előtt áll s alig vannak növendékei, mert a tulnyomóan református vallásu szüülők a felekezeti iskolába jártatták gyermekeiket. Anghelescu közoktatásügyi miniszter most halálra ítélte a szép multa visszatekintő felekezeti iskolát. Az iskola igazgatósága a napokban

A panaszjog csak itt említett leglényegesebb korlátai mellett vajmi keveset ér a panaszjog kiterjesztő újabb oly magyarázata, hogy a kisebbségek korlátlan számu panaszt adhatnak be, tehát mint a telepesek ügyében is nemcsak egy, hanem összesen 6 panaszt lehetett benyújtani, melyek összesen 90 oldalra terjedtek s mely újabb panaszokban a panaszolt kormány belső intézkedéseiből következtetett védekezés megfelelő cáfolatára is ki lehetett térni.

Ez az eljárási szabály sokáig nem maradhat érvényben s annak megfelelő módosítása már azért is elkerülhetetlen, mert a megállapított egyoldalú perjogi vezetés mellett a kisebbségi jog hatályos védelme alig lehetséges. A kisebbségek az egyéb nehézségeken kívül amugy is súlyos hátrányban vannak annak következtében, hogy nem lévén megfelelő szervezetük, pontos statisztikai adatokat összerövíteni kéntelenek.

értesítést kapott a tanfelügyelő-ségtől, amely a közoktatásügyi miniszterium utasítása alapján elrendeli az iskola bezárását azzal az indokolással, hogy a református tanítók nem bírják tökéletesen az állam nyelvét. A közoktatásügyi miniszterium egyben intézkedik az állami iskola épületének helyreállítása iránt is, amennyiben a község lakóira százhuszezer lej iskolaadót vetett ki, ami egy-egy gazdára 1500—2000 lej terhet jelent. Az iskola bezáratása nagy megdöbbenést keített a község lakói között, akik elhatározták, hogy megtagadják a klveített iskolaadó fizetését.

Nem ismerik el

Sulyok István püspökségét Nem lesz új színházi koncesszió. — Lepadatu miniszter nyilatkozata.

(Cluj—Kolozsvár, szept. 21.) Lepadatu kultuszminiszter, aki néhány nap óta Clujon tartózkodik, ma ismét fogadta a sajtó munkatársait, a kik előtt kijelentette, hogy meglepetve értesült a Királyhágó melletti egyházkerület püspökválasztásáról. A kultuszminiszter előtt nemrégiben tudvalevőleg küldöttség jelent meg Nagy Károly püspök vezetésével, kinek Lepadatu kijelentette, hogy amíg a felekezetek szervezőéről szóú törvény tető alá nem kerül, a kormány nem változtat a jelenlegi helyzeten. A miniszter csodálkozását fejezte ki, hogy a református egyház az ő kijelentése ellenére megtartotta a Királyhágó melletti egyházkerület püspökválasztását.

— Ezekután természetesen tartom — fejezte be nyilatkozatát Lepadatu, — hogy a kormány nem fogja elismerni Sulyok István püspökségét.

Ugyancsak kijelentette ez alkalomnal a miniszter, hogy új színházi koncessziót, amellyel az állástalan színészek helyzetén akarnak segíteni, nem fog kiadni.

Harc

a városi üzlethelyiségekért Ma volt az árlejtés három színház-épületbeli üzlethelyiség fölött.

(Saját tudósítónktól.) A színházépületben levő városi üzletek nagyrészenek bérlőterre — mint emlékeztetes — még májusban megegyezés történt a város és a régi bérlők között. Három üzlethelyiségnek szerződése azonban csak novemberben jár le s ezekre a városi gazdasági hivatal ma délutánra árlejtést hirdetett. Az ajánlatokat ma délután négy és hat óra között vette át Dirlca Vazul városi tanácsos. Szántó és Komlós üzlethelyiségére két ajánlat érkezett be: az eddigi bérlő, aki évi 160.000 lejt és Hirsch Jenő aradi kereskedő, aki 140.000 lejt ajánlott fel. A Reich színházibazár régi bérlője 80.000 lejt bért kínált évi bérként, Gerő Sándor pedig 65.000 lejt, a Moskovitz-ruinakereskedés üzletéért Steiner Adolf 45.000 lejt ajánlott. A régi bérlő pedig 60.000 lejt. Mivel a régi bérlők ajánlata minden esetben előnyösebb, a gazdasági szék ezek ajánlatának elfogadását javasolja Aradváros tanácsának.

„Asom a siromat.”

Viviani volt francia miniszterelnök
— a szerelem halottja.

(Páris, szeptember 21.) René Viviani, Franciaország egykori miniszterelnöke, aki nevét azzal írta be a történelembe, hogy az ő miniszterelnöksége alatt tört ki a világháború, immár ott alussza örök álmát tavaly elhunyt felesége mellett.

Most, hogy elhangzottak fölötté a nekrológok, egyes francia lapok óvatosan, anélkül, hogy a kegyeletet túlságosan megsértene, érdekes dolgokat írnak meg a volt államférfi életéből és haláláról. A nagyvilág csak ebből tudja meg azt, amit csak bizalmas körökben tudtak, hogy Vivianinak két szenvedélye volt: az egyik a politika, a másik a szerelem. Ennek az utóbbi szenvedélyének tulajdonítható korai halála. Olyan francia ember volt ő, mint amilyenek Guy de Maupassant jellemezte honfitársait. „A francia ember olyan, — írta a nagy elbeszélő — hogy ha egy hajóárbóra felhuznak egy szoknyát, akkor a francia ember képes a hajót követve átúszni az oceánt.” Sajátságos, hogy a perzselő szerelmi lángok ugyanolyan sorsra juttatták Vivianit, mint Guy de Maupassantot. Paralizkus lett és betegsége az utóbbi hónapok alatt rohamosan rosszabbodott.

Tavaly, amikor felesége meghalt, azt rebesgették, hogy a szerencsétlen asszony férjének csapodársága miatt öngyilkos lett. Ez a verzió azonban alaptalannak bizonyult, mert igaz ugyan, hogy Viviani asszony hirtelen halt meg, de az orvosok kétségtelenül megállapították halálának természetes okát. Az valószínű, hogy férjének hiútlensége siettetta az érző szívű asszony halálát, aki rajongásig imádta férjét és Vivianit bizonyosan furdalta a lelkiismeret, amikor feleségét utolsó útjára kísérette, mert az egész temetési szertartás alatt úgy zokogott, mint egy kis gyermek. A temetés után napokig vigasztalhatatlan volt és végre is régi barátjához, Clémenceauhoz utazott, akivel ezekkel a szavakkal állított be:

— Georges barátom, hozzád jöttem, hogy vigasztalj engem nagy bánatomban, te vagy az egyetlen ember, aki ezt meg tudod tenni, könyörülj rajtam, mert különben megőrülök.

A tigris társaságában csakugyan rövid idő alatt helyreállt Viviani vigasztalhatatlan volta és végre is jól érezte magát, a tavasszal azonban újra összeroppan. Az igazságszolgálat palotájában éppen beszédet akart tartani, amikor hirtelen megingott és eszméletlenül esett össze. Hosszas ápolás után ismét javult az egészsége, úgy, hogy néhány héttel ezelőtt meg is jelent a szenátus ülésén. A felgyógyulásához gratuláló szenátorokat azonban melan-kólikus mosollyal intette le. Azután visszavonult vidéki kastélyába, ahol teljes magányban élt egész haláláig. Naphosszat kertjében járkálgatott, kezében kapával és ásóval, amikor egyszer egy barátja meglátogatta és azt kérdezte tőle, hogy mit dolgozik a kertben, valósággal elremitő arccal így felelt: — *Asom a siromat!*

Lederer Gusztáv kolostornak nézi a fogházat.

A gyilkos tsendőrfőhadnagyot meglátogatta az öccse.
— A halálraítelt Márfy becsületsértési pört indít két újságíró ellen.

(Budapest, szeptember 21.) A katonai bíróság megengedte a halálra ítélt Lederer Gusztávnak, hogy Sándor öccse meglátogathassa. Lederer Gusztáv a fogház fogadószobájában találkozott öccsével, mivel csak vallási témákról akart beszélni. Hosszú erkölcsi prédikációt tartott neki, figyelmeztette, hogy ne térjen le a becsület utjáról és óvja embertársai életét; hozzáfűzte még, hogy ő a fogházat kolostornak tartja, ahol az igaz utat Istenhez megtalálta. Lederer Gusztáv azután néhány imakönyvet kért és megígértette öccsével, hogy megfogadja erkölcsi tanácsait. — Itt írjuk meg, hogy különös pört fog szeptember 30-án a budapesti bíróság tárgyalni. A fogházban ülő és halálra ítélt Márfy József ugyanis becsületsértési pört indított a Pesti Napló két munkatársa ellen, kik azt írták róla, hogy halálba kergette egyik társát, aki a bombamerény letben vele együttműködött. — Márfy nemcsak becsületsértési pört indított a két újságíró ellen, hanem kártérítésért is, mert azt állítja, hogy a közlemény súlyos erkölcsi veszteséget okozott neki s ezért hatvanmillió kártérítést követel.

Conan Doyle szellemeket idéz.

Ősei szellemét keresi a Sherlock Holmesek apja.
— A tulvilági akták iktatóhivatala a spiritiszták világkongresszusán.

(Páris, szeptember 18.) A tulvilág barátai és hívői: a spiritiszták világkongresszusra gyűltek össze, hogy megbeszéljék a mozgalom folyó ügyeit. A spiritiszta hívőknek saját palotájuk van a Copernicus-uccában és a három emelet tágas és elegáns termeiben intézik a tulvilágnak a földre vonatkozó ügyeiket. Van a palotában egy csapat konferenciaterem, aztán kísérleti és gyakorlati teremek, elegáns helyiségek az igazgatóságok, a titkárság és a könyvtár részére. Az egész ház olyan, mint a tulvilágnak egy földi irodája, ahol a szellemekre vonatkozó adatokat, amik beérkeznek a napi postával, iktatják és könyvezik.

A résztvevők különben ártalmatlan és naiv emberek s nagyon olcsó szórakozás lenne, ha üléseik módja, viselkedésüknek a társadalmukon kívül álló részére kissé fontorkodó vonásai felett gúnyolódna. Ezek a szegény emberek így nevezik egymást: „testvérem.” Mintegy 3-400 ilyen „testvér” gyűlt össze most Párisban a világ minden tájáról. Németországból, Indiából, Romániából, Egyiptomból, Amerikából, Angliából, Magyarországból, csak éppen a riikabil területről nem jöttek el ebben az évben a spiritiszták Párisba.

Prospektusokat árulnak a spiritiszta-himnusz kottáját, brosurákat. Egy kis barna hindu ál a gyülesterem sarkában kék turbánban s olyan ragyogó szemekkel néz maga elé, mintha a tulvilág fényességébe pillantana. Egyébként A. Conan Doyle a nemzetközi spiritiszta kongresszus egyik legszenzációsabb attrakciója. Ez az okos, híres író, aki maga a megtestesült angol szeretetreméltóság és tekintély, talpig gentleman, akinek minden szavát előre elhiszi az ember, még mielőtt beszélni kezdene. „Ez az ember nem hazudik. Lehet, hogy téved, de nem hazudik. Hisz abban, hogy van egy tulvilági élet, hisz a szeámszokban és a médiumokban, hisz a földöntúli erőket.

— Igen én spiritiszta vagyok.

Én láttam az elhunyt anyámat és a fiamat, úgy, ahogy most itt mindent látok. És beszéltem velük, ők válaszoltak a kérdéseimre. Ma este beszélni fogok itt erről Párisban és hallani fognak Amerikában, Ausztráliában, hallani fognak Újzelandban és az Antilla-szigeteken. A szalónokban, a pusztákban, a hajókon és a hotelek halljaiban fognak figyelni rám. — de tulajdonképpen mit mondhatok én nekik? Nem mondhatok mást, csak azt, hogy én hiszek a lélekben, egyedül csak a lélekben hiszek. Mi spiritiszták a lélek erejével harcolunk a materializmus ellen, ami hünyös volt a világháború felidézésében, harcolunk a tudomány és a morál materializmusa ellen. Mi a lélekért harcolunk. Mi hiszünk a lélekben, ami nem pusztul el a halállal; „natura non facit saltus” — senmi sem vész el a világon.

Ezzel, mint a legerősebb érvel, ami felett rendelkezik, legyint egyet Conan Doyle és csendesen néz maga elé. A Sherlock Holmesek apja, az agyafurt historikák kiagyalója elegáns, pompás, öreg ember: pontosan úgy néz ki, mint Watson, az orvos. Ő a legegészségesebb ember az egész kongresszuson. Az első kongresszusi előadás egyébként a legnagyobb botrányok jegyében folyt le, amit a tulvilág annalesében valaha is feljegyezhetek. A Hotel des Sociétés Savantes emberek ezével telt meg este, mindenki akarta hallani az öreg Sherlock Holmest, a karzatok recsegték, a rendőrök pedig verekedtek a tömeggel és a kintiszorult spiritisztákkal. Egy asszony elájult és a spiritiszta vetített képéhez szolgáló motor nem akart funkcionálni.

A közönség állandóan vihogott és Conan Doyle bosszankodott a rossz francia rendezés felett. Az előadást tolmács fordította le, mert a közönség azt hitte, hogy Conan Doyle angolul beszél, holott franciául beszélt, de gyalázatosan rosszul, angol kiejtéssel. Akik kitarították, azok is csak keveset tudtak meg. Egy lepedőre Sir. A. Conan Doyle régebben és

a közelmúltban elhalálozott rokonainak fényképét vetítették, idősebb és kövéres angol urakét, akik — tényleg meglepően hasonlítanak a híres angol regényíróra.

Borza' mas öngyilkosság

Ollóval átmetszette a nyakát egy
szatmári csizmadiamester.

(Szatmár, szeptember 21.) Sándor Albert szatmári csizmadia mestert nemjelentkezés miatt ezredparancsnoksága büntetésből harminc napi gyakorlatra rendeltte be. A 45 éves csizmadia mestert nagyon elkésztette a szigorú büntetés és állandóan azt hangoztatta, hogy inkább öngyilkos lesz, de nem vonul be katonai gyakorlatra. A bevonulás időpontjának közeledésével egyre nőtt Sándor Albert idegessége. Csizmadia mindent elkövetett, hogy az elkésztetett embert megnyugtassa, aki azonban nem akart letenni végzetes tervéről. Tegnap délután, amikor a bevonulás ügye ismét szóba került, idegrohamában felkapott egy élesre fent kést, hogy végezzen magával. Felesége még idejekorán kicsavarta kezéből a kést, majd az uccára futott, hogy a szomszédokat hívja segítségül. Sándor felhasználta ezt az alkalmat és egy ollóval átmetszette a gégejét. A szerencsétlen csizmadia mesteren segíteni nem lehetett, egy félóra őrjáti szenvedés után elvérzett.

Felmentés után újából a vádlottak padján.

Aradi iparos kalózs esete az aradi
törvényszék előtt.

(Saját tudósítónktól.) Böhm István aradi sütő 1921-ben 3000 koronát vett át Krebsz József ugyancsak aradi sütőtől, hogy azon cukrot vásárol. A pénzzel azonban nem számolt el s ezért Krebsz feljelentette Böhmöt. Megindult az eljárás s végül az aradi törvényszék Böhmöt hat havi fogságra ítélte. Böhm megfelelőbbre az ítéletet a timisoarai táblához, amely ez év júniusában felmentette a sütőt. Az ítélet jogerős is lett s ezzel az ügy végleg elintéztnek látszott. Közben váratlan fordulat történt ebben a rég elfeledett ügyben. Hogy, hogy nem, talán egy véletlen folytán az ügy aktái ismét előkerültek s nem vették észre a törvényszékelt, hogy ez már befejezett bűnügy. Újból vádirat készült, tárgyalást is kitértek az ügyben és ma Böhm Istvánnak újból a bíróság elé kellett állnia. Amikor azután a vádat ismertették előtte, Böhm a legnagyobb meglepetés közepette közölte a bírósággal, hogy ebben az ügyben már jogerős ítélet hangzott el. Ezzel a váratlan kijelentésre természetesen utána néztek az ügynek és a törvényszéken eliekvő iratok között megtalálták a timisoarai tábla jogerős felmentő ítéletét. — Természetes, hogy ezek után kijelentették Böhmnek, hogy ügye rendben

van, hazamehet és az akták pedig most már végleg a törvényszék irattárába kerültek.

Hasonló eset történt még ma az aradi büntető bíróság előtt. Egy sárlai földműves ügyét vették elő, akit kisebb bünnel vádoltak. A földműves kijelentette, hogy ő már ezért három hetet ült fogházban, mire a tárgyalást elhalasztották, és felszólították a földművest, hogy szerezze be az okmányokat, amelyekkel ezt a bejelentését igazolni is tudja.

Sikerült belörögés.

Egy huszéves kereskedőgéd kilenc betörést követett el Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül sikerült fogást csinált vasárnap este az oradea-marej (nagyváradi) rendőrség bünyügyi osztályának egyik detektívje. Egy évke óta körözött betörőt fogott el. a kinek Románia területén elkövetett 25 betörésből kilenc aradi eset is nyomja a lábát. Az alig huszéves csikszeredai származású kereskedőgédet a magyarországi, jugoszláviai és romániai rendőrség körözi, különböző betörésekért. Legutóbb Clujon (Kolozsváron) volt az ügyészség foglya az ott elkövetett tizenhat betörés miatt vizsgálati fogságban. Eddig még érthetetlen módon azonban sikerült a cluji ügyészség fogházából megugrania és Nagyváradra tette át működésének színhelyét. Még mielőtt azonban munkához foghatott volna, a kiadott körözölevelek alapján a nagyváradi rendőrség egyik detektívje felismerte és előállította. Tegnap erős fedezet mellett megvasalva hozták le Aradra és nyomozzák az itt elkövetett betöréseit. Eddig kilenc aradi betörést vallott be. A híres betörő romániai avanturjainak részletei itt következnek:

A nagyváradi rendőrség egyik detektívje vasárnap délután az uccán felismert és letartóztatta Asztalos Sándor husz éves csikszeredai születésű kereskedőgédet, aki néhány nap előtt megszökött a kolozsvári ügyészség fogházából, ahol tizenhat rábizonyított betörés miatt vizsgálat alatt volt. Asztalos Sándort a kolozsvári ügyészségen kívül a budapesti és szabalkai ügyészségek is körözik különböző betörések és lopásokért. Előállítás után a nagyváradi rendőrségen Asztalos részleges beismerő vallomást tett, hogy Kolozsváron tizenhat, Aradon pedig kilenc betörést követett el. A külföldi terhére rótt büncselekményeket azonban konokul tagadja és ezekre az időkire alibit igyekszik bizonyítani.

Asztalos vallomása alapján a nagyváradi rendőrség erős fedezettel lehozta Aradra, hogy az itteni bünlajstromát kellő pontossággal össze lehessen állítani. Asztalos Aradon kivétel nélkül magánházaikhoz tört be, padlásokat, pincéket és felügyelet nélkül hagyott lakásokat rabolt ki a nyár folyamán. Hozzávetőleges megállapítás szerint az aradi betörések körössze meghaladja a 300.000 lejt. A vizsgálat megállapítani igyekszik Asztalos aradi betöréseit és utána átkísérik a cluji ügyészség fogházába.

Ötvenezer leies templomi adomány.

Egy Aradra látogatóba érkezett amerikai telekirodatalajdonos 250 dollárt adott az aradi zsidó árvaháznak

(Saját tudósítónktól.) Az aradi zsidó templom újévi áhitatában imádkozó, buzgó hivek között lobogó gyertyák fénye mellett, örömkök és sóhajok között, az adományok felsorolásánál kicsendült egy idegen szó: — A dollár!

Régi szokás a zsidóságnál, hogy nagyünnepükön Isten frigszekrénye elé járnak és az ájtatos hívők előtt adakoznak jótékony célokra. Ez a szokás évezredek át ünnepről-ünnepre ismétlődik és ki-ki istenáldása és vagyoni viszonyai szerint áldoz a jótékonyaság oltárán. Így történt ez az elmúlt zsidó újév napján is. Nem volt ebben semmi különös, évről-évre ismétlődő hagyomány ez, de különös volt benne az, hogy kisebb-nagyobb, letiben felajánlott adományok közül inpozánsan emelkedett ki egy amerikai látogató: *Weigl Albert csikágói telekirodatalajdonos 250 dolláros adománya*, amelyet az aradi zsidó árvaháznak ajánlott föl emberbaráti célokra. Kétszázötven dollár!... Nagy pénz, am

valutáris viszonyaink mellett ötvenezer lejt jelent. 50.000 lejjel rengeteg könnyet, fájdalmat, panaszt és sóhajt lehet gyógyítani. Könnyeket és fájdalmakat, miképpen ártatlan, elhagyatott árvák szeméből buggyannak ki és gyermeki szívükből fakadnak. Az amerikai inpozáns dolláraival, tetszetős gesztust mutatott, midőn Isten színe előtt az árvák gyámoltására ajánlotta fel a jelentős összeget. Tisztelettel és hódolattal kell regisztrálnunk ezt a nemes, altruisztikus gesztust, amire még hozzájárul az amerikai egyszerűség és nagyszerűség is, amely névtelenül adományozta ezt az amerikai viszonylatokban is jelentős összeget. Mi megirtuk a nevet. Egynapos emléket állítunk annak, aki olyan szerényen, de szívvel adta ezt a jelentős összeget az aradi árváknak és csak egyetlen célja volt az adományozással, hogy könnyeket törüljön le, felsíró fájdalmakat csitítson el. Weigl Albert jót tett és a jőért cserébe, számtalan árva hálája és köszönete száll hozzája...

Tegyük széppé Aradot...!

Szépészeti egyesületet alakítson a város közönsége. — Érdekes indítvány Arad fejlesztése érdekében.

Érdekes és figyelemreméltó levelet hozott ma nekünk a szerkesztőségi posta. A levélíró külföldi tapasztalatai alapján egy már régen és mindenütt jól bevált intézmény életrekelését ajánlja, amely alkalmas lesz arra, hogy Arad városát minden tekintetben a nyugati kulturvárosok nivójáig fejlessze. Bizonyos, hogy megálltunk a haladásban és sok tekintetben, — különösen, ami közönségünk viselkedését illeti, — visszafejlesztünk. A fejlődésben nem lehet megállás és különösen nem szabad megállani ennek útján Aradnak, amely a legszebb perspektivákat nyújtotta s nyújtja, hogy a vezető kulturvárosok közé kerülhet. Két esztendővel ezelőtt feltámasztották a városzépészeti bizottságot, — amely gyönyörű program megvalósításával indult, — de az első ülésnél tovább nem jutottak a különben tiszteletreméltó és jószándéku bizottsági tagok. A haladásra hívja fel figyelmünket a levélíró, mindjárt néhány észrevételt is tesz és megjelöli azt az utat is, amely célhoz vezethet. Az érdekes levelet az alábbiakban adjuk:

E sorok írója évről-évre megfordul a külföld, Nyugat nagyobb városaiban és valahányszor ilyen utazásról hazatérve akaratlanul is összehasonlításokat tesz, ausztriai vagy németországi városok és Arad között, mindig bizonyos rezignációval állapítja meg, hogy sajnos minden téren milyen mesz-

szi el vagyunk maradványoktól. Nem beszélek világvárosokról, csupán Aradhoz hasonlókról. Azt az indítványt teszem Önöknek, foglalkozzanak időről időre, de állandóan felszínen tartva, avval a kérdéssel, hogy miként emelhetnénk városunkat, miként tehetnénk azt tetszetősebbé, tisztábbá, rendezettebbé, hogy magunk, akik itt élünk a városban, ne érezzük annyira azt a kirívó ellentétet, ami nyugati városok és Arad között, ha nem is benső lényegében ide legalább látszatra fennáll. Ha kell, nyissanak állandó rovatot, városfejlesztésről. Forduljanak az illetékesekhez, nyilatkozzon ki-ki saját reszortjáról, intézzenek a publikumhoz körkérdést és oktassák a publikumot. Vegyenek részt Önök ebben a munkában, új stílussal, nagy modern lendülettel. Milyen nehéz feladat ez! Mondják bizonyára Önök. Rávenni például az aradi publikumot arra, hogy az uccán és az ablakokból az uccára ne dobáljon le mindenféle szemetet. Vagy például arra, hogy az uccákon lehetőleg a járdákon mindig csak jobb oldalon haladjon, ne össze-vissza. Egy másik ellenvetés ma, hogy nincs pénz. Hány szép tervet közöltek Önök már, hogy ez lesz, meg az lesz. És amikor kivitelre került a sor, mindig kiderült, ho-hó! nem lehet, nincs pénz, nincs rá fedezet.

De vannak dolgok amelyeket pénz nélkül is de mindenesetre legalább is csekély pénzáldozattal meg lehet valósítani. Ezek elsősorban rendészeti és szépészeti szempontok. Egy példa. Ha már olyan kevés levélszekrény van a városban, (a Boros Béni tértől a Salacuccáig, összesen 2 szekrény van

elhelyezve. Az idegen egy fél órát legalább keresheti amíg rájuk talál) miért nincs legalább ez a kevés rendben tartva. Miért nincs a postaszekrényeken feltüntetve, hogy a leveleket mikor szedik ki. Oly nagy költségbe kerülne néhány tucat jelző táblácska elkészítése? Ez nem akar támadás lenni a postafőnök ellen amikor ezt megkérdezzük, csupán kérjük tegye meg nekünk ezt a szivességet, segítsen munkánkban, amennyi tőle telik. Kicsiség az egész, de mégis egy lépéssel előbbre le-sziünk, egy elintézni valóval kevesebb.

Ilyen és ehhez hasonló csekélység sok van. Lehet ezen segíteni, csak akarni kell. Ez nem úrpépítés, vagy csatornázás, vagy villanyos. Csekélység, de meg kell oldani ezt is. Uraim, vessék fel azt az indítványt is, hogy alakuljon Aradon, külföldi városokhoz hasonlóan egy Stadt-Verschönerungs Verein, de nem csak azért, hogy egy egyesülettel több legyen, hanem azért, hogy dolgozzanak, hogy alkossanak. Indítsák meg haladéktalanul az új kampányt az előrehaladásért, a fejlődésért. Belátom, hogy nehéz munka, talán egy kicsit haladéktalan is, de eredménye lesz, kell hogy legyen. Tartsák felszínen a kérdést, szüntelenül, kitarással. *Egy olvasójuk.*

Önbetörő

budapesti kereskedő.

A rendőrség letartóztatta büntársait is.

(Budapest, szeptember 21.) A rendőrség letartóztatta Kálmán Jenőt, a Rákóczi-úton levő Kern és Kálmán textilárucég egyik beltagját, továbbá Molnár László 33 éves kereskedőgédet és elfogató parancsot adott ki a szökésben levő Schwarz Jenő nevű ügyünk ellen. A letartóztatás a Viktoria biztosítótársaság feljelentésére történt. Súlyos gyanúk merültek fel, hogy Kálmán Jenő, aki a biztosítótársaságot egy állítólagos betörés miatt 350 millió koronára beperelte, Molnár és Schwarz segítségével önbetörést követett el csak azért, hogy a biztosítótársaságtól a nagy összeget megkapja. A Kern és Kálmán cég a nagy konjunktúra idején tőkére tett szert, az üzletet kibővítette és most alig néhány hónap múlva, — a hitelezők rémületére, — egy az üzletbe történt betörés címén bejelentette a fizetéseképtelenséget. A feljelentés alapján megindult a nyomozás és a rendőrség azonban hamarosan megállapította, hogy nem történt betörés, hanem az üzletteliségbe az eredeti kulcsok segítségével hatoltak be. Az alperes biztosító társaság jogi képviselője kérte a gyanúsítottak letartóztatását és a detektívjelentések szerint mindegyre erősebbek a gyanúok, hogy önbetörés történt. Molnár kihallgatása alkalmával beismerő vallomást is tett. Molnár vallomása alapján Schwarz Jenő keresésére indultak, de az ügynek, aki szintén részese volt a betörésnek, szintén nyoma veszett. A rendőrség folytatja a nyomozást.

Feloldott tojásraktár.

Az aradi törvényszék Lehrer Jakabot is felmentette.

(Saját tudósítónktól.) Ma folyt le az aradi törvényszéken a második és valószínűleg utolsó tojásfoglalás ügyének tárgyalása. Az ügyészség, mint legutóbb megírtuk, a járásbírósnak a Lehrer Jakab áruháalmazási ügyében hozott felmentő ítéletét megfeleltette a törvényszékhez. — Lehrer Jakab aradi tojásexportőr is áruháalmazással vádolták, mivel raktárában az aradi ügyészség nagyobb mennyiségű tojást talált. A mai törvényszéki tárgyaláson Balasie Sándor ügyvéd a kereskedő képviselőjében bebizonyította, hogy Lehrernek tojás exportra engedélye van s így természetesen nagyobb mennyiségű árut vásárolt össze exportcéllal. Missir ügyész viszont a spekulatív törvényre hivatkozva kérte a vádlott szigorú megbüntetését. A bíróság rövid tanácskozás után helybenhagyta a járásbírósnak felmentő ítéletét és elrendelte, hogy Lehrer Jakab raktárát oldják fel a zár alól, ami a mai délután folyamán meg is történt.

Az aradi vadászkiállítás

A rendezőbizottság nagyszabású munkássága.

(Saját tudósítónktól.) Az október 3—5-én Aradon megtartandó vadászkiállítás előkészületei és szervezési munkálatai a legteljesebb körültekintéssel folynak. A kiállítás ügyében ma délután értekezletet tartott a rendezőség, a kiállítók és bizottsági tagok. Az értekezleten megjelentek: Muresan főmérnök és Popa tanácsos a városi tanács részéről, Babescu kiállítási elnök, Piso kerületi erdőgazdátó, dr. Avramescu Vazul szövetségi elnök, Pay Aladár földbirtokos, Daniel Péter földbirtokos, Vadas Gyula, Schiopa, S. Kovách Sándor, dr. Graur Viktor, dr. Grunáz László, Hady Antal, dr. Gitta Ágoston, Székely Sándor, Joanovits erdőmérnök, Gavalik Sándor moneasai fürdőgazdátó, Crisan Demeter vadászfelügyelő és Gyarmathy Géza színész.

Az értekezleten Babescu Viktor szólalt fel elsőnek. Beszédében köszönetet mondott a városi tanácsnak azon nagyfokú érdeklődésért, amellyel a vadászkiállítás munkáját kísérte, valamint a legmesszebbmenőbb támogatásért, amellyel a kiállítás sikere még inkább biztosítva lesz. Az értekezleten több felszólalás történt a gördülékeny rendezés legaprókékosabb kérdéseinek az ügyében. Megállapították a kiállítás különböző módosztatásait, díszítéseit, a kiállítási tárgyak helyeit, ugyan is a kiosk nagytermét a vadász-

kiállítók, míg az oldalhelyiségeket a vadászati cikkeket kiállító cégek foglalják el. Babescu igazgató fölkéri a kiállítókat, hogy a

kiállításra szánt tárgyakat pénztől kezdve küldjék el a kiállítás helyére, ahol elismervény ellenében átveszik azokat.

Örököszt keresnek Aradon.

Az aradi rendőrséghez értesítés jött a bucuresti külügyminisztériumból, hogy egy Kopp Lajos nevezetű aradi lakos a francia külügyminisztérium közlése szerint egy Franciaországban elhunyt rokonától tekintélyes vagyont örökölt. Az aradi rendőrség Kopp Lajos tartózkodási helyét eddig nem tudta kinyomozni és ezért felszólítja őt, vagy azokat, akik Kopp Lajos hollétéről tudnak, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a központi rendőrség hetes számú szobájában, a közigazgatási osztálynál.

A nagy pör, ami dollárra megy! . . .

Ma volt a Fedák—Molnár válópör első tárgyalása, amelyet október 14-re elhalasztottak.

(Budapest, szeptember 21.) A nagy művészek, írók, festők, színészek, zeneszerzők magánélete mindig foglalkoztatta a nyilvánosságot. Fedák Sárinak, a világhírű magyar primadonnának és Molnár Ferencnek, a nemkevesebbé világhírű magyar írónak válópöre azonban olyan érdeklődést vált ki, hogy azzal a komoly angol, német és amerikai lapok is foglalkoznak, amelyek hasábjairól a színházi pletykák származnak. A pört Molnár Ferenc indította meg Fedák ellen. A több oldalas keresetben Molnár Ferenc azon a címen kéri a válás kimondását, hogy Fedák kompromittálja az ő nevét, azt a nevet, amelyet ma világszerte tisztelettel emlegetnek. Elmondja, hogy négy évvel ezelőtt vette feleségül Fedák Sári és ez a házasság tulajdonképpen befejezése volt egy kilenc évig tartó komoly szerelemnek. A házasság megkötése után különváltva éltek, egymás anyagi ügyeibe bele nem szóliak. Mégis az elhidegülés jelei mutatkoztak közöttük, amely egy alkalommal, amikor Fedák a férje ellenségeit és haragosait hívta meg magához, azzal végződött, hogy Molnár örökre eltávozott felesége lakásából.

Ettől az időtől kezdve. — mondja a kereset — nem érintkeztünk egymással. Utóbbi időben azonban különváltan élő feleségem olyan viselkedést tanúsít, ami a jóhírnevemet veszélyezteti. De káros hatással vannak első házasságomból származó fiatal leánykám hírnevére is. A művészi világ erkölcsét nem mérik polgári mértékkel, nem kritizálnám Fedák Sári magánéletét, de az a viselkedés, amit ő tanúsít, minden képzeletet felülmul. Egyetlen célja, hogy nevémet bepiszkítsa és ezért nem ártallja egy bécsi lapszerkesztővel folytatott viszonyát fitogtatni. Mindezek alapján kérem a válást az ő hibájából kimondani.

Molnár Ferenc ügyvédjei, dr. Polónyi Dezső és Boronkay Dénes által kéri a következő érdekes tanuk megidézését: Lengyel Menyhért író, Lengyel Menyhértné, Hegedüs Gyula színművész, Hegedüs Gyuláné, Kürti Sári színésznő, Roboz Imre, a Vigszínház igazgatója, Sólyom Janka kabaré színésznő, Dénes János női szabó, Karinty Frigyes író, Purjesz Lajosné, a Világ néhai főszerkesztőjének özvegye, Fischer Gréte, Fe-

dák szobaleánya, Herczeg Géza újságíró, Mester Géza, a Pesti Napló felelős szerkesztője, Vajda László, az Antonia rendezője, Ruttkay György, az Est-lapok bécsi szerkesztője, Fedák Irén, Incze Sándor lapszerkesztő, Mészáros Giza színésznő, Békésy Imréné, a bécsi Stunde szerkesztőjének felesége. Ezekkel a tanukkal Molnár azt kívánja igazolni, hogy Fedák mindenkinek elmondta szerelmi kalandjait. Dr. Fábrián Béla Fedák nevében viszont nyílt tárgyalást követel, mert ebben az ügyben Fedák női becsületében bármilyen mélyen is van megsértve, nincsen semmi titkolnivalója. Fedák is sok tanuval igyekszik bebizonyítani, hogy Molnár vádjai nem felelnek meg a valóságnak és Molnár Ferenc első házasságából származó leányát, valamint Darvas Lili színművésznőt is beidézteti. Hétfőn volt kitűzve a válópör első tárgyalása. Ellenben Fedák Sári vasárnap jelent meg dr. Malonyay Béla törvényszéki bírónál, — aki a nagy válópörök híres bírója — és nyílt tárgyalást kért és kérését a következő szavakkal indokolta:

— A becsületemet keresem és nem engedem, hogy azt zárt szobában sikkasszák el.

Majd azt hangsúlyozta, hogy semmi körülmények között sem hajlandó Molnárral kibékülni, bár válni sem hajlandó, mert ez nála most presztizskérdés. Ezzel szemben olyan hírek terjedtek el, amelyek szerint Fedák 50.000 dollár ellenében hajlandó Molnártól elválni. A jelenleg Berlinben tartózkodó Molnár Ferencet a New York World munkatársa meginterjúvolta, akinek Molnár azt hangsúlyozta, hogy válópörének semmiféle szenzációs háttere nincsen. Ő tiszteli a feleségét és tudomása szerint a felesége részéről is megnyilatkozik a tisztelet ő iránta. Nem tudtak azonban egymással megegyezni és ezért élnek már három esztendő óta különváltan. Nagyon sajnálja, hogy a lapok foglalkoznak válópörével, mert az amerikai lapok sok számszámot és hazugságot hordtak össze válópörével kapcsolatban. Polónyi Dezső, Molnár ügyvédje is nyilatkozott a válópörrel és azt hangsúlyozta, hogy a válópör eldöntése csakis anyagi kérdéseken mulik. Dollárok kérdése az egész, mert csak arról van szó, hogy mennyi lesz azoknak a dollároknak összege, amit Molnár végkielégítésképpen Fedáknak fog ii-

zetni. A mai tárgyalás különben egészen rövid ideig tartott. Malonyay bíró felszólította a feket, hogy állítsák vissza házasság közösségét, majd október 4-ére elnapolta a tárgyalás folytatását. Remélik, hogy erre a terminusra meglesz az egyezség Fedák és Molnár között.

Magzatelhajtásról egy esztendői börtön.

Elítélt aradi születő.

(Saját tudósítónktól.) Érekes figy került ma tárgyalásra az aradi törvényszék Camarasescu-tanácsa előtt. Az ügy annak idején nagy feltűnést keltett, amikor egy ismert aradi rendőrtisztviselő felesége tiltott műtét következtében életét vesztette. A műtétet végző születő Ehrenwald Jakabné ma felelt az aradi törvényszék bírái előtt tettéért. A születő tagálta, hogy tiltott műtétet végzett vana a szerencsétlen véget ért asszonyon, akinek halála két gyermeket fosztott meg anyjától. A tanúk viszont azt vallották, tudnak arról, hogy a tisztviselő felesége műtétet végzett rajta a születőhöz kezeletés végett. A koronatanu maga a rendőrtisztviselő volt, aki elmondotta, hogy felesége — halála előtt — maga vállalta be, hogy elment Ehrenwaldéhoz, aki műtétet végzett rajta. Az orvosok véleménye szerint az uriaszony halálát tiltott műtét következtében kezeletés végett okozta elő. Gitta Ágoston királyi ügyész vádcsékdében kitért arra, hogy a tiltott műtétek ugy Aradon, mint amegyében nagyon elszaporodtak és szigorúan kell eljárni a műtétet végző születő ellen. Különsen szigorú büntetést érdemel avádlott, mert a műtétet gondatlanul, tisztátalan műszerrel végezte, mivel vérmergezést idézett elő és megölytött egy kétgyermekes családot anyától és feleségétől. Pasesti Miklós és dr. Székely Ferenc védők azt igyekeztek bizonyítani, hogy az uriaszony nem volt téherben. Nem lehet bebizonyítani — mondták, — hogy az asszony téherben volt és így nem lehet magzatelhajtásról szó, gupán gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségével lehet a születőnőt vádolni. Gitta ügyész ekkor kijelentette, hogy orvosi vélemények szerint műtétét elavató okozta a vérmergezést. Az ügyvédek a születő felmentését kérték, azzal indokolva kérésüket, hogy büntető ítéletet csak konkrét bizonyítékok alapján lehet kimondani, arra pedig, hogy tiltott műtét történt volna, nincs konkrét bizonyíték. A bíróság rövid tanácskozás után bűnösnek mondotta ki Ehrenwald Jakabné magzatelhajtásért s egy évi börtönrre ítélte. A születő felelbezt az ítélet ellen s védői útján kérte, hogy helyezték ideiglenesen szabdlábra, míg a timisoarai tábla dönt a felelbeztése ügyében. A bíróság helyt adott a kérelemnek és ideiglenesen szabadiábra helyezte a születőnőt.

Színhámosság**Schratt Katalin nevével****Hajlamlékiratok a művésznő nevével.**

(Bé, szeptember 21.) Néhai Ferencz barátnője Schratt Katalin Burgtheater egykori művésze mostan töltötte be het venedikéletét. Eppen születésnapján „Magyarország” című budapesti napilap, valamint prágai és bécsi lapok megkezdtek Schratt Katalin memoárjaik közését. Művésznő, aki most tént vissza Ivájból, megrökönyödve értesült arról, hogy egyes napilapok memoárakat közölnek tőle, holott sohasem írt ilyeneket és másna sem szolgáltatott adatokat az emlékiratok megírására. Mivel nyílvánvaló, hogy valaki visszaél Schratt Katalin nevével, művésznő megbízta ügyvédjét, hogy a bécsi sajtóban leplezze ezt a színhámosságot. Az ügyvédi nyilatkozata a napokban tényre megjelent az összes bécsi lapokon, ezzel azonban az ügy nincs elintézve. Schratt Katalin ügyvéde ugyanis nyomozást indított annak kiderítésére, hogy kik írták ezeket a hamis memoárakat és végszámúlag kártérítésért és rágalomzásért pert indít az összes lapok ellen, amelyek ezeket a valótlannemoárakat közölték.

Bírány a korzón.**Sulyga inzultáltak egy aradi urileányt.**

(Ját tudósítónktól.) Kinos és csura bíránynak voltak tanúi a közeli aradiak vasárnap déltáján. A napisütéses idő következtében nagy közönség sétált vasárnap déltáján a korzón. Dél felé már kora volt a tunultus és a sétálók száma annyira megszaporodott, hogy alig lehetett egymás mellett a korzón elmenni. Szokott ünnepnap déltáját végezte Gross Rezső aradi bőrkereskedő, felesége és 17 éves leánya kíséretében. Gross leánya sétaközben a nagy tolongásban véletlenül meglökött egy tizenhat-tizenhét éves fiú. Az urileány mosolyogva és udvariasan pardont mondott a fiatal embernek, aki azonban rettenetes irulathal jött káromkodni kezdett és szitkozódások közben arcúlfőtte a fiatal leányt, aki megtáncorodott a hatalmas ütéstől, majd sirva fakadt. A csunya inzultus nagy konsternációt keltett a korzókörében és pillanatok alatt valóságos embergyűrű vette körül őket, kettőjüket. Az inzultáló fiú nem elégedett meg a brutális elintézési móddal, hanem továbbra is kiabált, szitkozódott. Az inzultált leány apja nagynehzen áratolt az embergyűrűn s a még mindig hadonászó fiút háromszor pfonütötte. Az óriási kármára csikamar megjelent a rendőr is, igazolásra szólította fel az eset aktív és passzív szereplőit. Gross Rezső felmutatta személyi okmányait és a jelenlevőkkel is bizonyította, hogy az ártatlanul inzultált urileány az ő gyermeke. A rendőrszem azonban nem elégedett meg ezzel, hanem a kerületi rendőrkapitányságra kísérte

be Gross Rezsőt egész családjával és a közben meghunyaszkodott fiút is, ahol az esetről jegy-

zőkönyvet vettek fel, s kihallgatás után valamennyiüket szabadonbocsátották.

Törökország ellenszegül a Népszövetségnek.

(Genf, szeptember 21.) A Népszövetség tanácsának az a határozata, hogy a mossuli konfliktus ügyében a nemzetközi döntőbírótság véleményét kéri ki, a török delegátusok körében rendkívül nagy elkéserefédést váltott ki. Tevfik bey, török külügyminiszter kijelentette, hogy a lausannei szerződés értelmében Mossul ügye csak mindkét fél hozzájárulásával oldható meg. Ezért Törökország visszautasítja a tanács határozatát, de különben sem tartja magára nézve kötelezőnek, mert a Népszövetség tanácsát csak mint közvetítő szervezet ismerte el, ebben a kérdésben. A török külügyminiszter kijelentése veszélyes helyzetet idézett elő, azonban diplomáciai körök remélik, hogy a Mossul ügyben keletkezett feszültséget békés megegyezéssel sikerül elsimítani.

XI. Pius pápa**kedden fogadja az aradi zarándokokat****Wild Endre dr. távirata az Aradi Közlönyhöz. — Megérkezés Rómába. — Ünnepélyes fogadtatás. — A pápa misét mond az aradi zarándokcsapatnak.**

(Saját tudósítónktól.) Vasárnapi számunkban szép és színes tudósítást adtunk a római, illetve olaszországi utra indult aradi zarándokcsapat utazásának első etapjáról. A levelet, amely a Velence felé való utazás sok-sok érdekes kalandjáról emlékeztet meg, a zarándokcsapat egy ismert nevű aradi tagja írta. Mint jeleztük a zarándokcsapat résztvevők közül többeknek ígéretét bírujuk arra nézve, hogy a nagyszemreinek ígérkező zarándoklat minden nevezetesebb momentumairól levélben, vagy táviratban tudósítanak bennünket. Ma este újabb híradás érkezett hozzánk a zarándokcsapatról: táviratot kaptunk ezuttal már Rómából. A táviratot Wild Endre dr. a minoriták volt rendfőnöke, a zarándoklat vezetője küldötte nekünk s ebben részletes tudósítást küld arról, hogy az aradi zarándokcsapat szerencsésen megérkezett Rómába, ahol nagy ünnepségek között fogadták a hatvanöt főből álló csoportot, hirt ad a távirat arról, hogy XI. Pius pápa ösztentsége kedden reggel misézik az aradi zarándokoknak s ugyancsak kedden délelben külön kihallgatáson fogadja a zarándokcsapatot. A távirat — mely Rómában 20-án éjjel 10 órakor adódott fel — a következőkben számol be a zarándokok római megérkezéséről s a pápai kihallgatásról.

Az aradi zarándokcsapat Assisiből a hó 19-én szombaton délután 5 órakor érkezett Rómába. A központi pályaudvaron nagy és előkelő közönség gyűlt egybe a zarándokok ünnepélyes fogadtatására: így a minorita-rend vezetői, a pápai magyar gyóntatók, de megjelent Penescu meghatalmazott miniszter, Románia olaszországi követe is. A szíves szavai

üdvözlétek után a zarándokok imponáns processzióval, egyházi dalokat énekelve vonultak végig a szent városban és a fogadóbizottság rendben elszállította őket. Ott Rómában történt a megállapodás a Vatikánmal, hogy XI. Pius pápa külön misét mond az aradi zarándokoknak. Kedden reggel a vatikáni pápai magánkápolnában ünnepélyes szentmise lesz, amelyet XI. Pius pápa ösztentsége fog celebrálni s ezen az összes zarándokok résztvesznek. Ugyancsak kedden délelben fogadja a szentatya külön kihallgatáson az aradi zarándokcsapatot, akiket a kihallgatásra dr. Wild Endre és dr. Monay Ferenc aradi minorita atyák vezetnek a pápai elé. A pápai kihallgatás után az aradi zarándokok meglekintik a Vatikánt, a Szent Péter bazilikát, Róma híres könyvtárát, képtárát, más érdekes látványait és néhány napot a pápai városban fognak időzni, majd továbbutaznak Nápolyba.

Kilakoltatták**a kolozsvári CFR.-t.**

(Cluj—Kolozsvár, szeptember 21.) A bíróság ma tárgyalta a református teológia igazgatóságának a CFR ellen benyújtott kilakoltatási kérvényét. A református teológia tulajdonát képező épület tizenkilenc szobáját elreklvirálták s a CFR jogi osztályát helyezték bele. A bíróság helyt adott a református teológia kívánságának és kötelezte a CFR-t, hogy az elfoglalva tartott tizenkilenc szobát záros határidőn belül ürítse ki.

HÖLGYKÖZÖNSÉG

kivánságára újra bevezettem

NŐI KALAPOKAT.

Legszébb csapajabb modellek bársony és flódból kirakatomban láthatók.

Masamódnak 10% engedményt adok

Reclám kalap, legújabb színek, 395 lej

ALKALMI VÉTEL!

Hoffmann Sándor Arad,

Fischer Elise épület. 4204

MULATSÁG.

— Születi multság. Aranyos őszi napsugarak pajzán játéka mellett rendezte vasárnap az aradi „Wacker” német sportegyesület a Szablóczky-féle vendéglőben jóllátogatott és anyagi, valamint erkölcsi tekintetben egyaránt nagyszerűen sikerült születi multságát. A gazdag műsor eredeti színei, melyek a fadaradhatatlan rendezőség ügyességét dicsérték, a közönségnek elsőrendű szórakozást nyújtottak. Általános meglepetést keltettek a tiroli csözeleányok és fiúk. Legtöbb tolvajt fogtak: Geisler Emmi—Ruck József és Saal Boriska—Geisler Rezső, akik ezért szép díjakban is részesültek. A szépségverseny nyertesei: 1. Müller Manci, 2. Papp Böske, 3. Hoffmann Anna. Majd tánc következett, amely pompás hangulatban reggelig tartott. A jelenvolt hölgyek névsorát a rendezőség a következőkben állította össze: Asszonyok: Striegl Józsefné, Oster Károlyné, Ruck Jánosné, Bitó Péterné, Eck Jánosné, Ernest Jánosné, Janker Péterné, Schmaller Jánosné, Teltsch Henrikné, Wagner Andrásné, Schwarzbach Jánosné, Ettl Károlyné, Turturer Fülöpné, Illés Gáborné, Gaál Mihályné, Sikora Andrásné, Müller Józsefné, Rauc Lörincné, Goreck Irma, Lenhardt Jánosné, Kaufmann Károlyné, Adelmann Jánosné, Zimmermann Józsefné és még többen. Leányok: Saal Boriska, Geisler Emmy, Hoffmann Anna, Müller Manci, Geppert Manci, Weisz Irma, Oster Magda, Papp Böske, Lipták Manci, Kocsuba Böske, Benschek Mic, Bálint Hona, Zimmermann Manci, Adelmann Mária, Mihailovits Manci, Borbély Sári, Varga Lenke, Gavits Juliska, Köböl Böske, Brassav Ilus, Simon Irma, Sikora Böske, Kroner Mady és még sokan. A születi multságokon az alábbi felülírtétek történtek: Gedeon János 1000, Aradi Polgári Takarékpénztár 500, Weissenburger Nándor 500, Striegl József 500, Bitó Miklós 300, Angele Mátyás 200, dr. Krepil János 200, Tritthaler Ferenc 200, Wolf András 200, AAC sportklub 150, Oster Károly 140, Köböl István 130, Kilian Péter 130, Eisele János, Turturer Fülöp, Geppert János, Pecho József, Wagner Lajos és Hilyer Mihály 120—120 lej, Agronomul, Arader Zeitung, Barthmes Viktor, Bartha Ernő, Birkenheuer Péter, Dittrich Aurél, Ernest János, Frencz Péter, Fessler Károly, Graf Sándor, Goschi Mihály, Teltsch Henrik, Hilbert J., Jankert P., Kilian P., Láng A., Majdt E., Oster Károly, dr. Perndauner Heinz, Sommer Nándor, Schmaller János, Wohlmutth Jenő, dr. Schannen Béla, Ruck János, Gara Miklós, Schoss Ferenc, Leidholdt Kurt, Tschajka Ferenc, Wagner András 100—100, Seiler József, N. N. 70—70 lej, Gross Antal, Hendl Albert, Kernstök N. 50—50, Schors Jánosné 40, Hunvár Algernon, Reinhardt Károly, Wucher Ferenc 35—35, Hinkel Antal 30, N. N., N. N. 25, Berger Gyula, Valentin Antal, Depold Ferenc, Bernáth Ferenc, Princ Péter, Zsák G. és N. N., N. N. N. N. 20—20, Wirth József, N. N. 5—5 lej. A nemeslelkű adományozóknak ezuton is hálás köszönetét fejezi ki a Wacker sportklub vezetősége.

GROSS**és RENDI****modern uri szabósága.**

ARAD, Bul. Regina Maria 2. L. em. 9084

Angol szövatkülföldes

ségek nagy raktára

HIREK

— Károly trónörökös a prágai repülőversenyen. Prágából jelentik: A nemzetközi repülőkongresszus alkalmával rendezendő versenyek tegnap kezdődtek meg. A repülőversenyen Károly trónörökös is részt vesz.

— Dr. Tornyai Gyula csákovai ügyvéd neve a Népszövetség genfi ülésével kapcsolatban egyszerre ismertté vált nemcsak Románia határai között, de Európaszerte. — A Népszövetség tanácsa nemrégiben tárgyalta le az erdélyi és bánáti magyar telepek sérelmeinek tárgyában beadott panaszt, amelyet dr. Tornyai Gyula fogalmazott meg és juttatott el Genfbe. Nagy felkészültséggel indult harcba dr. Tornyai, aki a harcban csorbítatlan fegyverekkel és nagy erkölcsi sikerrel került ki. Meg kell állapítani, hogy nagy feltűnést keltett a Népszövetség tanácsának számos kulturnemzet képviselőiből kikerült tagjai között Tornyai Gyula hatalmas jogi és bámulatos nyelvtudása, amivel azután sikerre is vitte a telepek ügyét. Talán anyagiakban nem azt eredményezte dr. Tornyai Gyula fellépése, amit várt, de erkölcsiekben olyan siker ez, amelyről többet elérni nem lehetett. Dr. Tornyai Gyula a telepek ügyéről cikksorozatokat írt lapunk számára, amelynek első részét lapunk vezetőhelyén közöljük.

— Lengyel diákok Aradon. Arad város tanácsa mai ülésén az október hetedikére jelzett lengyel egyetemi hallgatók fogadásának ügyét tárgyalta. Mint legutóbbi számunkban jelentettük, ötven egyetemi hallgató érkezik Aradra romániai tanulmányutjuk kapcsán. Október 7-én koncertet is rendeznek az aradi Kulturpalotában. A tanács elhatározta, hogy megteszi az előkészületeket, hogy a vendégek méltó fogadtatásban részesüljenek.

— Rablás Timisoarán. Vakmerő rablóátadás történt szombaton este Timisoarán. A gyárvárosi Háji-uccában lakó Kramer József 85 éves magánzó, 75 éves feleségével és két leányával. Szombaton este négy felfegyverezett férfi hatolt a házba és a családra szegett puskával kény szerítették őket, hogy minden értéket adják át. Azután összekötötték a családot és 10.000 lej készpénz és 200.000 lej értékű ékszereket emeltek. A rendőrség teljes apparátusával, a sziguranca és csendőrség segítségével folytatja az erélyes nyomozást és Gutu Athanáz komisszár autóján üldözi a banditákat, akiket — hivatalos véleménye szerint — rövidesen kézrekerítenek.

— Amerika kiutasítja a kommunistákat. Newyorkból táviratozzák: Dawis államtitkár ma adott nyilatkozatában kijelentette, hogy nem áll meg Sakatlava angol kommunista képviselő kiutasításánál, mert el van tőkelve arra, hogy minden idegent eltávolít az Unió területéről, aki kommunista agitációban vesz részt. Tudja nagyon jól, hogy a harmadik internacionálénak a polgári államformák megdöntése a célja, de ezzel szemben az Unió törvényei módot adnak arra, hogy a kormány minden ilyen mozgalmat csirájában fojtsa el.

Letartóztatott munkásvezetők.

(Targu-Mures—Marosvásárhely, szeptember 21.) A galaci munkástüntetéssel kapcsolatban az állambiztonsági hivatal az ország minden nagyobb városában kutatást tartott a szociáldemokrata párt helyiségében. A marosvásárhelyi párthelyiségben Chendi kolozsvári sziguranca komisszár tartott vizsgálatot, amelynek során két munkást letartóztattak. Majd a Munkásorvosthonban jelent meg és onnan ötven munkást állított elő, akik közül kihallgatás után negyvenet szabadlábra helyezett. A letartóztatások nagy izgalmat keltek a munkásság körében.

Aradi szerkesztőkisasszonyból amerikai asszony.

Érdekes amerikai vendégek rokonlátogatása husz esztendő múltán Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes amerikai vendégek érkeztek a napokban Aradra, rokonlátogatóba egyik uriosaládhoz. Fodor Ignácné leánya, Fodor Ella aradi fényképező nővére: Fodor Kató jött haza 22 évi távollét után édesanyja látogatására férjével, Hermann Gyulával Amerikából. Fodor Kató pályafutása Aradtól Amerikáig és vissza roppant érdekes. Tulajdonképpen még 1900-ban indult meg, amidőn a feltűnő szép és rendkívüli műveltségű urileány Budapesten — hivatásos újságíró lett. A legelső nőújságírók egyike. A „Pesti Hírlap“ szerkesztőségében dolgozott és publicisztikai napi munkáján kívül jelentős irodalmi sikerei is voltak. Fodor Kató rövidesen azonban rokonaihoz utazott ki Amerikába, a pesti újság redakciójához dacára ennek nem lett hűtlen, mert még ma is newyorki levelezője a lapnak.

A férjhezmenésének története egyike a legérdekesebbeknek. A villamoson utazott egyszer Newyorkban, s ott egy ur véletlenül meglökte és a lábára hágott. Az ismeretlen vágyakozóan bosszút

kért és felhasználta az alkalmát, hogy nyomban be is mutatkozzék a viruló szép leánynak. Azonnal azután családja körében is gyakorta felkereste és alig pár hetes ismeretség után Hermann Gyula nyomtatulajdonos felesége lett Fodor Kató szerkesztőkisasszony. Nem bánta meg, férjével nagyon boldog életet él és van a szerkesztőmamána egy rendkívül tehetséges, csinos egyetemi hallgató fia, aki szüleiével együtt hajózott át Európába. Van ezenkívül Hermann Gyuláné, Fodor Katónak néhány dollármilliója, két nagy nyomdájuk Newyorkban és Chicagóban, ahol több száz munkásnak adnak kenyeret. A rokonlátogatást most európai körutazással kapcsolják egybe és néhány hetet Karlsbadban is töltenek. A télen térnek vissza Amerikába, az elkövetkező tavaszt pedig Kairóban töltik. Érdekes ez a karrier az aradi fehér leányszobából — a pesti szerkesztőség füstös leyegőjéig, onnan az amerikai dollármilliókig és azon túl is a vilázkörüli utazásig. Fodor Kató mérhetetlen vagyona mellett is kitart az újságírás mellett, mert — várhatóan.

Ellenzéki vezetők királyi kihallgatáson.

Bucurestiből táviratozzák: Ferdinánd király a jövő héten külön-külön kihallgatáson fogadja az ellenzék vezetőit. Elsőnek Jorja Miklós jelenik meg az uralkodónál, majd Averescu tábornok, Maniu Gyula, dr. Lupu Miklós és Michalacine. Az ellenzék vezetői a belpolitikai helyzetéről fogják tájékoztatni a királyt és hódolatukat fejezik ki előtte harminadik születésnapja alkalmából.

— Három leány tragédiája. Budapestről táviratozzák: Halálos szerencsétlenség történt ma este Kőbányán a Vasgyár-uccai vasúti megálló mellett. A pálya e részén három leány álldogált s nem vették észre, hogy közeledik a Budapest felé robogó gyorsvonat. Egy másbakarolva, nevetgélve akartak átfutni a sínekre, a teljes gőzzel robogó vonat azonban átgázolt rajtuk. A sötétben a mozdonyvezető nem vette észre a szerencsétlenséget és a vonatot nem állította meg. A három leány vérbenferegve feküdt a sínek mellett és nyöszörgésükre a vasúti őr lett figyelmes, aki értesítette a mentőket, mire azonban a mentők megérkeztek, Szabonyi Margit és Turei Julia már meghaltak, a harmadik leányt, Aszódi Máriát a Kuny-uccai kórházba vitték.

Andrási-féle román szótár
füzve 140, kötve 170 lej.
Sándor hírlapirodában Arad.

— Kikövezik a vasutiaduktot. A városi gazdasági hivatalra ártéjleszt hirdetett a vasuti ukt kikövezésére. Két ajánlat ért be: Rossi és Pellegrini aradi, amely négyzetméterenként 95 lej akarja kikövezni a viaduktot, az összesen 294.500 lej jelent Stanity György, aki 98 lej kér, az 303.800 lej. Az ajánlatok felett a osi tanács dönt.

— Talált farkaskuty. Kardos György az aradi központőrség katonai ügyosztályának főnöke uccán egy kóbor farkaskut talált. Igazolt tulajdonosa átvehet rendőrség katonai ügyosztályát.

— Elitették a csálai rablóját. Az aradi törvényszék elnöke tanácsa előtt ma Russ Józ aradi lakos állott rablással vádol Russ — a vád szerint — a családában állandóan lesben állt és az a lakó asszonyoktól fenyegetések pénzt vett el. Kizárólag asszonyok és leányokra vadászott és ötven élejezeket vett el tőlük. A tanuvadások terhelők voltak Russra, ve ezért a bíróság rablócért 1 évi börtönre ítélte a csálai erdaton-állóját.

— Egyhgyhyssa tanulmányjáról visszatért testnevelő kurzus megkezdte. Külön kurzus kislányok, fiúk, felnőttek és asszonyok számára. Speciális fogyókúrák orvosi assítás szerint. Klasszikus tánc. Iratás egész nap Arad, Bohus-paló.

— Könyv- és zenei j. Kelnél. — Genesyné tánciskolájának részére október 2-án megkezdte Beriratkozás megkezdődtek Arad, Sr. Gheorghe Ionescu Gróf Károlyi-ú. 9—11. I. em.

— A Lutz Ede és Társa stékgyárak terjeszkedése. A régi nevű Lutz Ede és Társa cég, amelynek Wienben, Budapesten és Kraóban vannak gyárjai értesülésünk szerint Timisoarán (Ev. Gátsor 82.) Lutz festékművek cég alatt fiókgyár létesített a Lutz-féle speciális gyntárok (Bessemer rozsdavédő festékek, zománclakkok, hőálló ragasztó-lakkok, Mikrosol házigombák és felpenész elleni, Akrustin kazák elleni és az ereszési ipari főtlenítő szerek) egyedüli jogos előállítására, hogy a régi vevőit kielégítse.

Halálos gázolás.

Egy glogováci legény tragédiája.

(Saját tudósítónktól.) Halálos elgázolás történt szombaton este a glogováci villamos vasútlomás közelében. Müller Ferenc 5 éves glogováci legény a villamosról lezuhant és a kerekek alá került. Mire észrevették, már késő volt és a fiatal legényt halálra gázolták a kerekek. Azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, amely táviratban közölte a balesett az aradi ügyésszeggel. Egyén a villamosvasut igazgatósága is jelentést tett az ügyésszégnek s holnap pedig vizsgáló bizottság száll ki a vasutigazgatóság részéről, hogy megállapítsa, mi okozta a halálos elgázolást. Kihallgatások eddig ugyanis bizony

— Elfogott tárcadobó. Az aradi rendőrség bűnügyi osztálya az oradeamarei (nagyvárad) sziguranca megkeresésére letartóztatta Gács András aradi foglalkozás nélküli csavargót, akit az oradeamarei sziguranca zsebmetszésért és tárcadobásért már régóta köröz. Gácsot holnap átkísérik Nagyváradra.

— Verekedés az éjszakában. Az aradi rendőrség letartóztatta Suciu Ferenc és Demian János napszamosokat, akik tegnap éjjel a főtéren összeverekedtek és nagy lármájukkal éjjeli csendháborítást követtek el. A vizsgálat lefolytatása után átadják őket az ügyésszégnek.

— Kerpel könyvtár póti jegyzéke megjelent!

— Elfogott katonaszökevény. Az aradi rendőrség bűnügyi osztálya a katonai körletparancsnokság kiadott körözölevele alapján elfogta és letartóztatta Kádár György 22 éves gyári munkást, szökésben levő katonaszökevényt. A katonaszökevényt ma átkísérik a katonai hatósághoz.

Jó minőségű kabát szövevek feltűnő VANDOR divatruházban Arad, férfi és női, olvasón Str. Metianu (Forray-ú.)

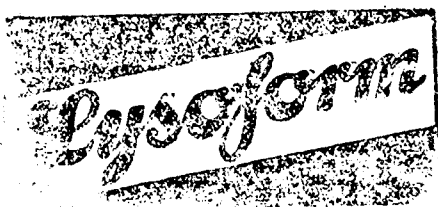
tan adatokat eredményeztek. A tanuk egyrésze azt mondja, hogy a fiatal ember öngyilkossági szándékából ugrott le a villamosról a sinek közé, másrésze azt vallja, hogy ittas volt és leesett a vonatról. Többen viszont azt mondják, hogy szerencsétlen véletlen volt a leesés, amiről sem az áldozat, még kevésbé a villamoszemélyzet tehetett. Az aradi ügyészség elrendelte a szerencsétlen legény holttestének felboncolását s utasította a csendőrséget a nyomozás lefolytatására.

Modern rendezés.

(Egy londoni színházban bemutatták Hamletet új feldolgozású rendezésben, modern kosztümökben. Hamlet megszemélyesítője az udvarnál szmokingot viselt, a temetői jelenetben modern szabású sportöltözetet és a többi képen szakettet. A királynő és Ofélia szintén modern ruhákban jelentek meg, mindketten bubifrizurával. A londoni példára ajánljuk, hogy itt is modernizáljanak egy-két darabot. Ime a minta.)

Az ember tragédiája.

Ádám és Éva pizsamában várják Lucifer reggeli látogatását. A kitűnő ördög repülőgépen érkezik és aviatikuskosztümöt visel. Évának nyomban megtetszik a fess repülő, aki a kigyó segítségével valódi nemesített aranypárménáimát ajánl fel a nőnek. Éva elfogadja, mert hiszen a hölgyek már abban az időben sem utasították vissza az ajándékot, — ám a tudás fájáról leszakított alma elfogyasztása után rájön arra, hogy urinó már nem visel hosszú haját és ezért etonosra vágatja a frizuráját. Lucifer tenniszpartira hívja meg az asszonyt, majd nyílt színen elfogyasztják az ótórati teát. A gramofon a „Rózsabokorban, ott terem a nő“ kezdetű nótát játsza. Az első taktusok felcsendülése után megjelenik az angyal, rendőrtiszt egyenruhába öltözve és felolvassa előttük a belügyminiszter kiutasító végzését. Az indokolás szerint, az első emberpár azzal a könnyelmű állítással, hogy „Rózsabokorban terem a nő“, meg akarta dönteni a teremtés hitestörténetét, mely szerint a nő nem rózsabokorból, hanem oltárbordából jön a világra. Előáll a zöldrefestett tolonckocsi, az angyal a soffőr mellé ül és Ádámot és Évát kivezeti a Paradicsomból.

legjobb fertőtlenítő szer!

LEGUJABB

Duca külügyminiszter hazaérkezett.

(Bucuresti, szeptember 21. Tudósítónk éjszakai telefonjelentése) Duca külügyminiszter ma este hazaérkezett és holnap Ófelségéhez megy kihallgatásra, akinck be fog számolni a genfi tárgyalások eredményeiről.

Novemberben lesznek a községi választások.

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 21.) Muresan Septimiu vármegyei prefektus kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a községi választásokat harminc-negyven napon belül feltétlenül megejtik és ebben az ügyben a vármegyei prefektusok holnap Bucurestiben értekezletet tartanak. A prefektus nyilatkozata szerint a községi választásokat nem januárban, illetve februárban, hanem már november elején tartják meg.

Bucuresti. A belügyminiszteriumban ma folytatták a prefektusok konferenciáját, a közigazgatási reform alkalmazása tárgyában. Az Adevarul értesülése szerint a belügyminiszter ebből az alkalmából instruíja a prefektusokat a községi választások lefolytatása és a választási listák összeállítására vonatkozólag is.

Budapestre rendelték Magyarországbucuresti-i követét.

(Bucuresti, szeptember 21.) Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) Politikai körök értesülése szerint Bethlen magyar miniszterelnök báró Villányi bucuresti-i magyar követet táviratilag Budapestre rendelte fontos megbeszélések végett.

Elismerték az EMKE-t.

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 21.) Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) Régóta ismeretes Erdély magyar közönsége előtt az a küzdelem, amelyet az „EMKE“ folytatott jogi személyként való elismerésért. A törvényszék Pasia bíró javaslatára múlt hó 19-én kelt 3508—925. sz. határozatával elismerte az „EMKE“-t, mint jogi személyt és elrendelte a jogi személyek jegyzékébe való felvételét. Felbevezés folytán az ügyet ma tárgyalta a kolozsvári tábla, amely helybenhagyta az első bírósági határozatot. A már jogerős bírói határozat alapján az „EMKE“ igazgató választmánya legközelebb összeül és a nagyhirű kultúregyesület ismét megkezdí működését.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Győző Alfréd bucsuja.

Győző Alfréd, — aki méltán lehet a magyar színjátszás büszkesége. — tegnap este elbucsuzott Arad közönségétől, az aradi színpadtól és a színpadi deszkáktól. Győző nem kapott szerződést idén sem és Erdély egyik legkiválóbb színművésze a színpadon kívül kell, hogy keresse boldogulását, családjá számára a kenyeret. Tizenöt esztendőn keresztül kacagattatta meg az aradi közönséget, ha drámát játszott, pedig könnyeket csalt a szemünkbe. Széles skálájú művész volt, aki minden szerepben tökéleteset adott, minden szerepből karakterfigurát rajzolt, mindig életet játszott és az a szerep, amely az ő kezei közé jutott, sikert jelentett a darabnak és neki. Vesztesége az erdélyi színjátszásnak, a színházi kultúrának Győző távozása, aki maradt volna, tovább akart küzdeni a színészet rögös pályáján, de mennie kellett, mert a színház már száraz kenyeret sem adott számára. Ezt a szerény és kitűnő művészt tegnap este zenekarosan zsinati ház ünnepelte, s minden jelenete után nagy tapsal honorálta. Egy drámai és egy bohózi szerepben bucsuzott el.

cigány“, — Szigligeti népszínművének, — címszerepét alakította megrázó drámai erővel és Kövesy darabjában, a „Goldstein Számi“ban kacagtatott. Horváth Mici gyönyörű énekszám, Róna Dezső éneke és Huszár Károly dala egészítették ki a műsort. Baróti Jenő, aki ezuttal először szerepelt az aradi színpadon, kiváló színész, nagyon szépen beszél és nagyszerű színpadi megjelenés. A többi szerepekben Horváth Mici, Zikó Ilma, Kiss Mariska, Tibor Lóri, Andai Ella, Orbán Iby, Bizza Ilonka, Soor Jenő, Faludy Károly, ifj. Faludy, Ladiszlay, Fancsy, Szabó Pál, Szabó Lajos, Simon József és Herold járultak hozzá a bucsuestély sikeréhez. Az énekszámokat Gellért Pál karnagy kísérte kiválóan zongorán.

A váraői színház jubileuma. Oradea-Mareról jelentik: Az egyik nagyváradi lap szerkesztősége nemrég akciót indított, hogy a Szigligeti társaság rendezésében ünnepeljék meg a váraői színház fennállásának huszonötödik évfordulóját. A Szigligeti társaság tegnapi ülésén Karácsonyi János püspök, elnök kijelentette, hogy az egyesület mindent elkövet a jubileumi ünnepség sikere érdekében. Perédy György főtákar javasolta, hogy az ünnepségre hívják meg a kormányt és a városi tanácsot ezenkívül vonják bele a rende-

zés munkájába a színügyi bizottságot, amely a szűkebb értelemben vett rendezés munkáját végzi. A jubileumi ünnepség megtartását október 15-re tervezik.

• Ünnepe lesz Arad zenei közönségének Gelinek Lotte énektanárnő csütörtök esti jubilaris operaestélye. A tanárnő szereplése egyik kiemelkedő eseménye az estélynek, mert Aradon eddig még nem hallott operaszíndarabok fog szerepelni és még ma is a legnagyobbszerepűben kultúralt, a leggyönyörűbb szoprán tulajdonosa. Dr. Marcus István művészeti felügyelőnek. Róna Dezsőnek és Huszár Károlynak a szereplése egészíti ki azt a nagyszerű műsort, amelynek során dr. Grünfeld Edéné kivételes tehetségét, Dávid Edith hatalmas és rendkívül szép altját, Strasser Fermy értékes képességeit, Böhm Herma kellemes és szépen kultúrált szopránját, Mme. Romainnek, ennek a nagyszerű megjelenésű, széphangu és intelligens művésznőnek, valamint Haller Rezsőnek, M. Selejannak az előadását élvezheti az estély közönsége. A „Caumen“, a „Parasztbecsület“, a „Walkür“, a „Sámson és Delila“ és a „Lohengrin“ egy-egy részlete kerül bemutatásra. A szólószámokkal kiegészített műsort Gellért Pál karnagy fogja kísérni. Jegyek a Sándor hírlapirodában kaphatók. — Az estély 24-én, — csütörtökön — pontosan este nyolc órakor kezdődik.

• Herváth Mici bucsuja Aradtól. Közel tíz éve volt az aradiaknak dédelgetett kedvence Horváth Mici, aki az elmúlt szezonban Oradea-Maren aratott rendkívüli sikereket. Most a targu-muresi színháznak lesz primadonnája, mielőtt azonban Aradtól távozik, október 4-én a téli színházban egy bucsuest keretében köszön el annak a városnak közönségétől, amely annyira megtudta becsülni. Színrekerül a Sybil, a Lengyelvír és a Cigányprimás II-ik felvonása. Az előadáson a bucsuzó primadonnán kívül résztvesznek: Z. Várady Margit, L. Kiss Mariska, Vannay Louci, Bing János, Győző Alfréd, Inke Rezső, Rudas Bandi, Huszár Károly, Ladiszlay József, Faludy Károly, Soor Jenő és Herold Ede. Külön számmal szerepel Róna Dezső. Jegyek péniektől a téli színház pénztárában.

— Öngyilkossági kísérlet az uccán. Móra Pál a Marasesti (Kossuth-ucca) sarkán szolgálatot teljesítő rendőrszem ma előállította Kovács Pál segédházmestert, aki az uccán revolverrel öngyilkosságot kísérelt meg. A revolver azonban csütörtököt mondott és így Kovács nem tett kárt magában. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel az öngyilkossági kísérletről, amit Kovács valómása szerint gyógyíthatatlan betegsége miatt akart elkövetni. A lelkére beszéltek neki, megígérték vele, hogy további kísérletet nem tesz az öngyilkosságra, azután elbocsátották.

SPORT

Magyarország — Ausztria 1:1 (1:0)

Budapestről táviratozza tudósítónk: Ismeretes, hogy a mérkőzés elmaradását az osztrák szakörök az utolsó pillanatokig igyekeztek kiforszírozni, mivel tartottak attól, hogy Tandler kiméletlen modoru játékát az osztrák színek lehurrogásával torolja meg a magyar közönség. Végül mégis csak meglelt a match. A magyar-osztrák válogatottak ötvenhetedik összecsapása azonban minden zavaró momentum nélkül simán folyt le. A magyar válogatott csapat idei sok kudarcát végre egy értékes győzelemmel kellett volna jóvátennie, hogy erőt gyűjtsön a jövő nehéz csatákra és érdemesnek bizonyuljon azon ragaszkodáshoz, amit a magyar közönség az internacionális vereségek sorozata ellenére is a magyar futball sport iránt tanusít. A magyar csapat nem a legrózsásabb kilátásokkal indult a küzdelembe, mivel a csatársor nagyszerű irányítóját, Orth Györgyöt az emlékezetes szerencsétlen összeütközés hónapokra harképtelenné tette. **A magyar csapat:** Zsák (33 FC)—Takács (FTC), Hungler II. (FTC)—Pesornik (BEAC), Bura (UTE), Kléber (MTK)—Leitner (UTE), Molnár (MTK), Priboj (UTE), Holzbauer (SZAK), Jenny (MTK)

O Bajnoki mérkőzések Erdélyben.
Arad. AMTE—Gloria-CFR. 6:0 (2:0.) A mérkőzés úgy indult, hogy a CFR legalább eldöntetlen eredményt ki tud csikarni az AMTE-től. A CFR. a mérkőzés első félórájában teljesen egyenrangú ellenfele volt az AMTE-nak, támadást-támadás után intézett az AMTE kapuja ellen, de absolute goalképtelen csatárlánc a leglisztább goalhelyzetekben is hibáz. Ahogy azonban az első goal megszületik, a helyzet képe megváltozik. A CFR visszaesve, teljesen a védekezésre szorítkozik s csak néha kísérel meg erőlen, eredménytelen támadásokat. — AMTE kezd, rögtön meleg helyzet a CFR kapuja előtt. Stoffa kiszökk, gyönyörű éles lövése kapujának pattan, majd a támadás handsen akad. A 4 percben a CFR támad, Tisza lefutását Geneszy korneerre menti, a helyzetet Tisza gyenge kapu lövése fejezi be. A 15. percben az AMTE ér el korneert, Auer II. beadását azonban rontják. A 20. percben rendkívül veszélyes AMTE akció, Auer I. beadását öccse fogja, áttolását Stoffa mellé fejezi. A 23. percben Mikóczy korneerre szereli Miscutiát, a beadás eredménytelen, utána Kozma büntetőjét háritja el Geneszy. Az első félóra elteltésével az AMTE nyomasztó fölénye kezdődik, amelynek eredményeként a 35. percben Auer I. lövi, lefutását beadás követi a beadást Rónay II. juttatja rendelkezési helyére. (1:0.) A 39. percben Auer II. vezet támadást a CFR ellen, a beadást Stoffa Telekyhez passzolja, ki az AMTE második goalját lövi. (2:0.) A második félidő goalsorozatát Auer II. nyitja meg a 4. percben, egy szépen átadott labdával lefutja Mágórvy és jobb sarokba helyezett goalt lö. (3:0.) A Glóriában ezután pillanatnyilag

Máriássy szövetségi kapitány, talán a halvesornál vétette el a helyes irányt, mivel sok átlag középfejezet közül ugyanis az egyedi Kléber magaslik ki, akit balhálnak tett Máriássy, középhálnak pedig Burát, akire nyilván az UTE őszí sikerei irányították a szövetségi kapitány figyelmét. **Az osztrák csapat:** Edy Kannhauer—Rainer, Musil—Kurz, Resch, Nietsch—Viertel, Horváth, Haftl, Wieser, Wessely. Kezdet után nagy magyar fölény, de a magyar csapat csatársora ront. Utána az osztrákok is felnyomulnak. Hosszas kétoldaltól megismétlődő támadás után Holzbauer szép átadását Priboj fogja s hat méterről goalba küldi (1:0.) A magyar csapat fölényében folytatódik a játék, de Holzbauer, Molnár és Priboj sorozatosan rontanak, míg az osztrákok erőlen támadásai a magyar védelem könnyű zsákmányai. A második félidő hatalmas osztrák fölényel kezdődik s már a harmadik percben tumultus után meg van a kiegyenlítő goal Horváth révén. Váltakozó fölény után a magyar csapat diktálja az utolsó pillanatokban a tempót, de Holzbauer, Molnár és Jenny kapufáin kívül egyebet nem ér el. Kültető bíró volt Herites (Prága.)

fellángol az eredmény szépítésének akarata, de egy eredménytelen korneeren kívül egyebet nem ér el. A 18. percben esik a negyedik goal, Auer II. lövésnek szánt beadását Teleky kapásból a hálóba továbbítja. (4:0.) Az AMTE csatársora továbbra is veszélyesen támad, a 24. percben a kapu előtt az egész csatársor offsidebe kerül, a CFR védelme tétovázik, Morariu bíró nem füttyül, végre Teleky kihasználja a kedvező alkalmat és ötre szaporítja a goalok számát. (5:0.) Három perc múltán Auer II. egyéni játék után beállítja a végeredményt. — **Másodosztályu bajnokiak:** Banatul—Frontiera (Curtici) 5:2 (2:2.) Unirea—Sparta (Pancota) 8:0 (4:0.) Victoria (Ineu)—Wacker 2:1 (1:1.) Victoria—Vointa—Intelegerrea 5:1 (3:1.) Szövetségi díj: AMTE II.—CFR II. 7:0 (4:0.) Ifjúsági bajnoki: ATE ifj.—AMTE ifj. 4:1 (3:0.) Olympia—Victoria—Vointa 7:0 (4:0.) — **Oradea-Mare:** Törekvés—Egyetértés 7:0 (5:0.) Cluj. KKASE—CFR 2:0 (1:0.) Victoria—KAC 1:0 (0:0.) Husiparosok—RMS 3:1 (1:0.) — **Brasov:** Coltea—CFR 7:0 (2:0.) Olympia—STV 1:0 (5:0.) Sibiu HTV—Amateure 4:3 (3:0.)

O Barátságos mérkőzések. Salonta-Mare: ATE—NSCMT 3:1 (2:0.) Az erősen tartalékolat aradi csapat nagy meglepetésre győzött az új emberekkel megerősödött helyi csapat felett. Az első félidőben az ATE fölénye nyomasztó és Tóth, Grész juttatnak egy-egy goalt az NSCMT hálóiba. A második félidőben az ATE lanyhítja az iramot s csak egy újabb goalt ér el Grész révén. Az NSCMT egyet-

len goalját Répássy szerezte. — **Szükségbíró Bodnár József (Arad) Timisoara:** Kinizsi—TAC 6:3 (3:0.) A turajáról visszaérkezett Kinizsi könnyű játék után győz a gyenge védelmü TAC ellen. Az első félidő három goalját Semmler egymaga szerzi. A II. félidőben a TAC lelkesedéssel belefekszik a küzdelembe s már 4:3-ra szépíti az eredményt, amikor a védelem hibáiból újabb két goalt kap. Szükségbíró Löbl, ki lehetetlen ítélkezéseivel a mérkőzést mulatságossá tette. **Jimbolia:** ZsSE—ZsTK 6:1 (3:1.) Fölényes győzelem. Bíró Wurfer.

O Nemzetközi mérkőzés Bucarestben. Bucarestből jelenti tudósítónk: A budapesti Vasasok szombaton és vasárnap Bucarestben vendégszerepeltek. Azonban a magyar labdarugósport egyik méltó reprezentánsa nem mutatta be a híres remek stílusát, amely a főváros sportért lelkesedő közönséget meghódította volna, sőt a másodnap direkt durva oldalukról ismertették meg magukat. Szombat. Vasas—Sportul Studentesc 4:1 (1:0.) A szombaton megtartott mérkőzésen a Vasasok lanyha tempóval, csak iskolajátékot mutatva győztek gyenge ellenfelükön. **G lövők:** Jellinek (2) center, Rákosi jobbösszekötő. Sáros centerfedezet, a Vasas, illetőleg Bayer a bucaresti-i csapat részéről. **Bíró:** Vogel. **Juventus—Vasas 5:2 (2:1.)** A Juventus hártalan lelkesedésej és lendülettel, a Vasas unottan, lustán játszott s csak néha csillogtatta technikai kitünőségét. Mikor látták, hogy a Juventus lelkesedésével nem bírnak s az izelítőbe adott technikai fölény sem használ, szokatlanul durva játékmóddal próbálták operálni — nem sok sikerrel. A vezető goalt a Juventus éri el az 5. percben Török révén, melyet Sáros equalizál. A kitünő Török újra megszerzi a vezetést a 25. percben s így 2:1-re dől el a félidő. A II. félidőben Merchior és Török által már 4:1-re vezet a Juventus, amikor a Vasasok is fölénybe kerülnek és Rákosi szépít (4:2), azonban Brauchler újabb goalal súlyosbítja a Vasas vereségét. A Vasasok összeállítása: Nyerges—Rottler, Király—Klein, Sáros, Marsányi—Koffler, Rákosi, Jellinek Szentmiklósv. Hiram.

O Stájerország—Budapest II. osztály 0:0. Budapestről táviratozza tudósítónk: Szombaton délután harmadszor találkozott egymással a pesti II. osztály és Stájerország válogatott csapata. A találkozás goal nélküli eldöntetlen hozott, ami a stájerokra nézve hízegő eredmény, mivel ellenfelük otthonában érték el. A magyarok felállítása: Leiwander (ETSC)—Bavlinka II. (Föv. TK), Szendrő (BAK)—Fried (BAK), Lutz (Föv. TK), Bobrik (Postás)—Praszkó (Föv. TK), Vacek (Zugló), Sefcsik (Zugló), Dobos (Postás), Kruppa (KAOE). Kiténtek Fried, Praszkó, Sefcsik és Kruppa.

O Magyarország 1925. évi atlétikai bajnokságai. Budapestről jelenti: A bajnoki viadal legnagyobb meglepetése volt, hogy nagyszámú közönség gyönyörködött a gyorsan és precízen megrendezett verseny-

ben, annak ellenére, hogy az eredmények nem voltak a legkielégítőbbek s csak két új rekordjavítás történt. **Részletes eredmények:** Első nap: 200 méteres síkfutás: 1. Rózsahegy MAC 23.3 mp. 2. Hajdu FTC. 3. Juhász György MAC. Távolugrás: 1. Püspöki MAC 678 cm. 2. Balogh MAFC 664 cm. 3. Bakó MAC 656 cm. Rudugrás: 1. Brausz FTC 360 cm. 2. Csáky Dorogi AC 345 cm. 3. Nagy MAC 335 cm. Gerelyvetés: 1. Szepes MAC 57.50 m. 2. Gyurkó FTC 54.19 m. 3. T. Szabó MAC 53.05 m. 400 méteres gátfutás: 1. Somfai MAC 58.2 mp. 2. Krieger FTC 59.8 mp. 3. Dénes MAC 59.9 mp. 800 méteres síkfutás: 1. Barsi BBTE 1 p. 59 mp. 2. Rózsa MTE 2 p. 03 mp. 3. Ruzicska KAOE 2 p. 038 mp. 5000 méteres síkfutás: 1. Grosz MTK 15 p. 43.4 mp. 2. Gyulav Debrecen 16 p. 04.2 mp. 3. Papp FTC 16 p. 13.4 mp. A második nap eredményei: 100 méteres síkfutás: 1. Fluck BBTE 11.1 mp. 2. Rózsahegy MAC 11.2 mp. 400 méteres síkfutás: 1. Barsi BBTE 49.1 mp. országos rekord. 2. Gerő II. KAOE 49.8 mp. 3. Juhász MAC 50.1 mp. 1500 méteres síkfutás: 1. Fonyó MTK 4 p. 10.2 mp. 2. Grosz MTK 4 p. 11.8 mp. 110 méteres gátfutás: 1. Püspöki MAC 16 mp. 2. Muskót MTK 16.4 mp. Magasugrás: 1. Gáspár MAC 193 országos rekord. 2. Orbán SZAK 178 cm. Hármassugrás: 1. Farkas MAC 43.61 m. 2. Kovács BBTE 13.39 m. — **Sulvdobás:** 1. Bedő BEAC 13.54 m. 2. Egry MAC 13.32 m. **Diszkoszvetés:** 1. Molnár Eger 40.80 m. 2. Egry MAC 40.40 méter.

O Bitskey Aladár (MESE) sikere Angliában. Budapestről jelenti: A kitünő egri uszó, Bitskey Aladár (MESE) részt vett az angol uszóhajnokságon, ahol szombaton eldöntésre került 150 yardos hátúszás bajnokságban Rawlinson mögött második lett. A győztes ideje: 1 p. 52.4 mp., míg Bitskey-é: 1 p. 53.2 mp.

O Kerékpárrekord. Budapestről táviratozzák: Az újpesti nemzetközi kerékpár és motorversenyen a világrekorder Thomas újabb vereséget szenvedett Baniczkytól, aki az egyórás versenyben országos rekord alatt győzött. Baniczky 71.990 kilométerrel lett első, a második Pirity, a harmadik Thomas.

Közgazdaság.

Zürichben 250, Párisban 1025 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK.

(Szeptember 21.) **Áru:** Márka 50, angol font 1000, francia frank 10.25, svájci frank 41, lira 9, dinár 3.63, dollár 207, schilling 30, magyar korona 345, cseh korona 6.20. **Pénz:** Márka 48, angol font 990, francia frank 9.50, svájci frank 39, lira 8.50, dinár 3.55, dollár 205, schilling 29.50, magyar korona 355, cseh korona 6. **Kifizetések:** Márka 50.25, angol font 1017, francia frank 10.15, svájci frank 40.40, lira 8.68, dinár 3.70, dollár 208, schilling 29.25, magyar korona 338, cseh korona 6.18.

Ujra kapható
a biztos hatása

„Radikal” patkányirtó anyag
Ne fogadjon el mást, mint az eredeti, régi, jó „RADIKALT”

minden gyógyszerárban
és drogeriában.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS.
(Szeptember 21.) Berlin 123.30, Amsterdam 208.27, Newyork 518.12.50, London 2511.25, Páris 24.56, Prága 15.35, Budapest 0.0072.62.50, Belgrád 9.22.50, *Bucuresti* 2.49.50, Varsó 0.00085.50, Bécs 0.0072.9.25.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT.
(Szeptember 21.) Berlin 123.30, Amsterdam 208.20, Newyork 518.25, London 2511, Páris 24.60, Milánó 21.30, Prága 15.35, Budapest 0.0072.50, Belgrád 9.22.50, *Bucuresti* 2.50, Varsó 0.00085, Bécs 0.0073.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Szeptember 21.) *Kifizetések:* Páris 9.90, London 1013, Newyork 208, Milánó 8.63, Zürich 40.30, Bécs 29.50, Prága 6.18. *Valuták:* Napoleon 790, arany-márka 49.50, leva 1.48, török lira 1.14, angol font 1000, francia frank 9.85, svájci frank 39, lira 8.50, drachma 3, dinár 3.58, dollár 206.50, lengyel marka 34, osztrák korona 29.50, magyar korona 28.50, szokol 6.05.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA
(Szeptember 21.) Belgrád 1265—1269, dinár 1251—1265, *Bucuresti* 347—349, lej 343—349, Páris francia frank 3387—3411, Zürich svájci frank 13.756—13.832, Prága 2111—2119, cseh korona 2101—2119, Newyork dollár 71.285—7.505, Bécs osztrák kor. 100.15—100.75.

= Kamarai választás *Bucuresti*-ben. *Bucuresti*ből jelentik: A kereskedelmi és iparkamarai választások a Siatul Negustoresc listájának nagy győzelmével tegnap este véget értek. Az ellenzéki listára a szavazatokból csupán 20 százalék esett. A kamara elnöke lett Cherches, alelnöke Niculescu Ritz polgármesterhelyettes, a Siatul Negustoresc főtitkára, aki az az egész választási kampányt vezette.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Arad leguribb negyedében

újjonnan épült adómentes, teljesen modern magánház, azonnal átvehető 4 szoba, elő, fürdő, cseledszobás lakással. Lakásban parketta, cserépkályhák. Egész ház siatt pince, házmesteri lakással, igen kedvező fizetési feltételekkel eladó. Megbízott *Uranul-iroda* Arad, főpostával szemben.

Az uri közönség kedvenc pezsgői:

PALUGYAY

Grand Vin Demi Sec.
Extra Dry-Gout American.
Cremant Imperial.

Kötött női kabatok és gyermek szvetterek még a tavalyi olcsó árakban, női és gyermek harisnyák mélyen leszállított árakban!

Szabolesi és Kleinnál Arad, Str. Metianu (Forrayu.) II. sz.

MOZI.

xx „Scaramouche“ ma kedden utoljára az aradi Apollóban. Ma kedden vetíti utoljára az aradi Apolló mozgószínház a szezon legszebb, leghatalmasabb és legértékesebb filmjét A tizfelvonásos hatalmas dráma a francia forradalmat megelőző izgalmas korszakot vetíti elénk és megeleveníti azt a túlfűtött hangulatot, amely a nagy forradalom közvetlen előidézője volt. A főszerepeket Alice Terry, Ramon Novarro és Lewis Stone alakítják. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Az ígért földje“ nagyarányú modern társadalmi dráma bemutatja az aradi Urániában. Az orosz zsidó társadalmi élet izgalmas légköréből indul ki „Az ígért földje“ című hatalmas modern film-dráma. Munkáslázadás, égő petroleumkutak teszik látványossá a fordulatos lefolyású, tiz felvonásos hatalmas filmet, amelynek főszerepét Randali Meller alakítja. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NE DOBJA EL

ócska luszterjét, csillárját, mert újja alakítom, galvanizálem kívánt színben és kivitelben.
A. MATUZ,
műszerész
Arad, Str. M. Nicoare (Petőfi-u.) 10.
(háttal az udvarban.) 5618

IPARTELEP KERES

gyakorlott megbízható vasúti mázsamestert.
Részletes ajánlatok „Mérlegmester“ jelige alatt Rudolf Mosse Arad intézendők. 10273

Valódi angol szövetek
legolesőbb beszerzési forrása!
Mindennemű bélés árak, szabó kellékek
állandó nagy raktára
BRITISH IMPORT
Arad, Bulev. Regina Maria 9. (Uj Neuman-ház.)

Megérkeztek az összes őszi és téli árak, szövetek, kánelak, vásznak nagy választékban. Női és férfi harisnyák, keztük olcsó árakban. Női fűr harisnya 90 lej fűtyol harisnya 100 lej. **Goldstein Lajos** divatruházában Arad, Strada Bratianu (Minerita palota) 5550

ILLITS BRISTOL SZALLO
BUDAPEST.
Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel.
Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem.
Kittűnő konyha. :- Kávébáz. :- Mérsékelt árak.

REGI BIZOMANYI IRODA. Alapított 1920-ban.
Régi líráltságbeli gyarmat és dekkatesz raktáraknál jól bevezetve, melynek placi utazói és ügyneket vannak, akik naponta meglátogatják a revóket, elvállal komoly **képviseleteket jutalek ellenében,** esetleg dekkederek mellett. Ajánlatok *Bucuresti* postafiók 447. címre Vildencő.

I. SCHUTZ
direkt külföldről importált speciális **feri szövet üzlet**
Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-u.)
28.

Teljesen szortirozva ajánlja a legfinomabb télikabát, cover-coat, double-, kammgarn-, Cheviot- és nádrágszöveteket a legnagyobb választékban, ugyszintén az összes szabókellékeket a legolesőbb áron. Szolid és pontos kiszolgálás!

Berliner Hausverwaltung
übernimmt, nach langjähriger Erfahrung in Miet-, Hypothek- und Haussteuerangelegenheiten,
Dr. Erwin Rawicz,
BERLIN Wilmsdorf Trautenaustrasse 20. (Seitenflügel rechts).
Telefon Pfalzburg 16—34.
Nähere Auskunft in der Administration des „Aradi Közlöny“

Berlini házak kezelését
elvállalja házbér-, ingatlan-, jelzálog-, kölcsön- és házasdóügyekben sok évi tapasztalat alapján
Dr. Erwin Rawicz,
BERLIN Wilmsdorf Trautenaustrasse 20. (Seitenflügel rechts).
Telefon Pfalzburg 16—34.
Közlebbi felvilágosítással az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala szolgál

JOS. TOCH TELEFON: 63372.
WIEN I.
JUDENPLATZ 5.
ALAPITTATOTT: 1871. ÉVBEN. ▼▼

Blanc Szőrmék Pelze
Modelék. Atalakítások.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjazt szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétfőnap 3 lej — bani, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyettesítse. ***** Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. *****

Levelezés.

IDEALISTA 100* jelígre levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 5618

RAOE* jelígre levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 5620

FIATAL SZÓKE ASSZONY idősebb úri ember ismerettségét keresi, ki anyagilag támogatná. Levelét „Szerény” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 5615

Ellátás.

SZOLID magános tisztviselő jobb családnál fajjes ellátással butorozott szobát keres. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5611

Üzletek.

PÜSZERÜZLET italmérés és trafikellátással, házzal együtt eladó, október 15-én átvehető. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5625

ÜZLETHELYISEG piactéren november elsejére kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5622

Lakás.

LAKÁS. Ujjonnan épült házban bérbeadó 4 szoba, előszoba, cselédszoba, fürdőszoba, stb., november 1-én elfoglalható. Virág Kálmán építőmester Arad, Bul. Carol 7. 5622

BUTOROZOTT szoba a vasút közelében kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5628

URI CSALÁD keres keitő butorozott szobát konyha és lehetőleg fürdőszoba használatra. Ajánlatok Aradi Hitelbank Arad, Str. Alexandri (Salacz-ucca) küldendők. 5620

Alkalmazás.

EGY mindene szakácsnő kerestetik. Cím Hoffmann Ottó csomagekereskedés Arad, Piata Avram Iancu 5628

KERESÜNK vezető molnárt 11 járatu malomhoz, gyakorlatlalt bírót, aki a jó kiírlést garantálja. Gözmalom Sanpetru German (Timiş). 5610

ÜGYES varróleányok és tanulóleányok jó fizetéssel és kosztál azonnal felvételnek. Schaffer Henrik sapkagyárába. 5616

VARROLEANYOK, vasalónő felvételnek Stern Testvéreknél Arad, Str. Metianu (Förrey-ucca.) 10273

HIVATALNOKNÓ könyvelésben, gépírásban, pénztárkezelésben és irodai teendőkben teljesen jártas, állást keres. Ajánlatokat „Komoly” jelígre Rudolf Mosscha Arad, kérek. 10273

EGY villanyszerelő állandó munkára felvétetik. Gáspár műszerész Arad, Strada Heria No. 2. 5624

KIFUTÓTU 14—16 éves AZONNALRA felvétetik. Kornis Zsigmond és Márton Arad, Acsev.-palota 5627

BEJÁRÓNÓT keresek a délelőtti órákra. Cím Arad, Str. Take Ionescu (Sárossi-u) 1 szám. 5604

MINDENES, hosszú bizonyítvánnyal, 2 tagu családnak azonnal felvétetik. Arad, Str. E. Giba Birta (Varjassy József-ucca) 28., ajtó 1. 5635

KINDERGÄRTNERIN erster Klasse zu einem 4 1/2 jähr. Knaben nach Timişoara per sofort gesucht. Offerte unter Chiffre: „Perfekt Deutsch“ an die Administration des Aradi Közlöny einsenden. 5566

SRGÉD a női confectio szakmából, önálló munkára felvétetik Vándor divatruházban. Hazai nyelveket beszélők előnyben. 5577

ÖNÁLLÓ szabászok és szabómunkások felvételnek „Minerva” női divatszalonban Timişoara, Bulev. Mihai Viteazul 7. 5594

Vétel és eladás.

ELADÓ egy vadonatúj üzletajtó acéldöny 280—125 nagyságban. Kozka Testvérek, Chisineu-Kisjenő. 5609

ANTIK ES MODERN butorokat, különböző antik tárgyakat, szörme árakat, dísz tárgyakat, szőnyeget, fehér és ruháneműt, háztartási cikkeket, stb. bizományba veszek. Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca), I. em., jobb. 1000

EGY 4 lóerős nyersolajmotor, szalagfűrész, abrihter eladó. Szabó Lajos, Pancota. 5608

RÉZÁGY és nagy Singer varrógép, hímzőfelszereléssel, keresetlik. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 5612

NAGY vízváltókat veszünk. Ajánlatokat „Vízváltó” jelígre Rudolf Mosse Arad kérünk. 10272

GYÖNYÖRŐ intarziás régi szalon, garzon és komplett hálószoba, ebédlő úri szoba és szalonberendezések, smoking öltöny, férfi felöltők, női coatüm, férfi és női cipők, fotelok, zongorák, cimbalom, hegedű, rézagy, perzsaszőnyegek, hintaszék, gyermekkosci, konyha kredenc, íróasztalok, utazóbőrönd, schoslon, tükrös mosdó, női ládcső, 4 részes zsurasztal, táll store, sziliskin bundák, tükrök, rózmoldó, nagy játék medve stb. igen jutányosan eladók. Arad, Str. Consistorului 12. szám (Batthyány-ucca) I. e., jobb.

FÉL fehér háló, garzob-szekrény, egy nagy kártyasztal, antik tükrö eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5556

EZUSTÓT, ékszert, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

Ingyen.

ARAD, Strada Oituz (Hős-ucca) 45. számú magánház, kerttel, elfoglalható 5 szobás modern lakással eladó. Bővebbet Burza Testvérek vaskereskedésben. 5613

AZ ARADI határban Hajduk Bikocs) dűlőben 29 hold föld tanyaépülettel sürgősen eladó. Érdeklődni ugyano: t. 5614

27 KAT. HOLD itteni kastélyos birtokomat elcserelném magyarorszázi birtokra. „Italia” ügynökség Arad, Str. Alexandri 1.

Különféle.

ELADÓ üzemmegjobbítás miatt egy 16 HP. Mercedes motokomobil, egy darab egyes víznyomású olajpomp szivattyúval. Keresek egy részes molnárt azonnali belépésre. Farkas Gyula Tárnova. 5607

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró és szabásati tanfolyam az esti órákban is Arad, Str. Eminescu 6. 5685

Tüzifa

waggontételben legolcsóbb árban beszerezhető

Klein és Weiner

fakereskedőknél Arad, Str. Nic. Grigorescu 3—4. (volt Munkácsy-ucca.) Timişoara, Bul. Carol 19. (volt Hunyadi-ucca) Telfon Arad, 5—31., Timişoara 21—22.

A P. Mihaiu Viteazul közelében Igen olcsó

Ház

elfoglalható 3 szobás, előszobás lakással, eslingeni rollókkal, továbbá 1 egyszobás lakással, eladó. Kizárólagos megbízott: Györfly „Mures” irodája Arad, Str. Unirei (Fábián Gábor-ucca.) 15193

TEKINTSE MEG

ARAD, STR. CONSISTORULUI (Batthyány-ucca) 12. szám alatt levő dusan felszerelt bizományi raktárt.

Borbélyüzlet

köt helyiséggel, lakással, nagy üzlethelyiséggel, olcsón eladó. Bővebbet Györfly „Mures” irodája Arad, Str. Unirei (Fábián-ucca.)

Mielőtt elpöszküszögletét beszerzi **keresse fel** **Iuszin Olariu & Comp.**

üzletét, ahol saját készítményű szor cipőket tart raktaron. Arad, Bul. Reg. Ferdinand No. 47. (Fekete Bárány vendéglővel szemben.)

LICHTWITZ

LIQUEURS

Saját érdeklődésben oselektszik, hanem gondi előfizetési hátralékát összegyűmli

VEGYEN MÜZSAY-nál

Aradon a színházzal szemben

Férfi öltöny, őszi-téli Lej	1950—
Őszi-téli felöltő (liszta gyapju) ...	1950—
Double raglán vagy ulster mind. szín.	2500—
Gummi kabát ...	960—
Fregoli őszi kabát minden színben	2600—
Bőr kabát (szörme béles és gallér)	4600—

Winpassingi és Hannoveri gummi kabát különlegességek.

Bádogos és

vizvezetési munkákat, átfedést, tetőfestést és javítását felöltség mellett vállalja

Marik István

bádogos és vizvezeték szerelő Arad, Bul. Reg. Ferdinand 37.

Eladó ingatlan birtokok

Belváros területén 3 lakásos uriház 130 ezer lej bankkölcsönnel terhelve 400 ezer lejért eladó. Ezenkívül nagyobb, jól jövedelmező emeletes bérházak bankkölcsönnel terhelve, jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett, eladók. Arad területén pusztai telkek részletizetésre is, a határban pedig tanyás birtokok eladók. 5621

BOROSS ügynökségnél Arad, Strada Consistorului (Batthyány-u.) 9.

HAJAT VESZEK
Fischer János modern hajmunka vállalata Arad, Str. Unirei (Fábián-u.) 11.

„LUTZ” festékművek

TIMIŞOARA.
Egyedüli gyártói a **Lutz Ede és Társa**
lakk- és festékgyárak eredeti gyártmányainak.
Zománcok, festékek, lakkok, csakis elsőrangú minőségben!

HIRDETÉSE EREDMÉNYES LESZ,

ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérjen árajánlatot és díjtalan propagandatervezetet!

LLOYD EXPRESS

hirdetési irodától, Cluj, Str. Memorandului 24. Hirdetések, noticek, közlemények a világ bármely lapjában. **Eredeti tarifák szerint.**

Erdélyben és Bánátban jól bevezetett

kenderáru utazót

keresünk, azonnali belépésre. Ajánlatok „Toccon” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába küldendők. 5692

Fogászat! „Wipla”

a fogászatban Platinázott fogak („Wipla” anyag) újdonság 200—250 lej. Arany koronák — fogak garantált arany darabja 350—400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) Fehér fogak kautsuhokra darabja 50 lej. Foghuzás (injekciós őrztelentés) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 5376

Frida D'MOUDJALLED vizsgázott fogászóné
Arad, Bul. Reg. Ferd. 14. (József főherceg-ut)

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban kapható a kiadóhivatalban

FIGYELEM!

Aradiak találkozó helye **BERLINBEN**

FRIEDMAN FEREK

legjobb magyar étkezdeje **Führterstrasse 11.**
Elsőrendű konyha!
Mérésékelt árak!